

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Hodnocení bonity vybrané obce
Solvency Assessment of a Selected Municipality

Student: Bc. Ivana Tydlačková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.

Ostrava 2014

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Ivana Tydlačková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Specializace: 00 Účetnictví a daně
Téma: **Hodnocení bonity vybrané obce**
Solvency Assessment of Selected Municipality

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Právní úprava obcí a problematika bonity obcí
  3. Charakteristika vybrané obce a její hospodaření
  4. Aplikace metod hodnotících finanční zdraví vybrané obce
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví*. Praha: C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy. Teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Majetek krajů, měst, obcí, DSO a příspěvkových organizací*. Praha: Nakladatelství Acha obec účtuje, 2010. 260 s. ISBN 978-80-2545-609-5.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 25.04.2014

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracovala samostatně, kromě Přílohy č.1, kterou jsem převzala.“

V Ostravě dne 25. 4. 2014

.....
Bc. Ivana Tydlačková

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Právní úprava a problematika bonity obcí.....	7
2.1	Obec	7
2.2	Rozpočet územních samosprávných celků	9
2.2.1	Rozpočtový proces	9
2.2.2	Rozpočtová skladba.....	10
2.3	Příjmy, výdaje obcí a financování.....	11
2.3.1	Příjmy obcí	12
2.3.1.1	Daňové příjmy	12
2.3.2	Nedaňové a kapitálové příjmy	13
2.3.3	Přijaté transfery	14
2.3.4	Výdaje obcí.....	14
2.3.4.1	Běžné výdaje	15
2.3.4.2	Kapitálové výdaje.....	15
2.3.4.3	Financování	16
2.4	Bonita obce.....	16
2.5	Metody hodnotící bonitu obce	17
2.5.1	Finanční metoda	17
2.5.2	Bilanční majetková metoda	19
2.5.3	Metoda US Research	21
3	Charakteristika vybrané obce a její hospodaření.....	22
3.1	Charakteristika obce Valašské Meziříčí.....	22
3.2	Rozpočet obce Valašské Meziříčí	24
3.2.1	Vývoj vybraných ukazatelů příjmů a výdajů.....	24
3.2.2	Saldo rozpočtu	25
3.2.3	Provozní saldo	26
3.3	Příjmy obce Valašské Meziříčí.....	27
3.3.1	Daňové příjmy	27
3.3.2	Nedaňové příjmy	27
3.3.3	Kapitálové příjmy.....	28
3.3.4	Přijaté transfery	28
3.4	Výdaje obce.....	29
3.4.1	Běžné výdaje	29
3.4.2	Kapitálové výdaje.....	31

4	Aplikace metod hodnotící finanční zdraví vybrané obce.....	32
4.1	Finanční metoda	32
4.1.1	Okruh příjmů	32
4.1.1.1	Ukazatel daňových příjmů na obyvatele obce.....	32
4.1.1.2	Ukazatel příjmů z pronájmu majetku na obyvatele	33
4.1.1.3	Ukazatel příjmů z úroků a realizace finančního majetku na obyvatele	34
4.1.1.4	Ukazatel kapitálových příjmů na obyvatele	35
4.1.1.5	Ukazatel uplatnění kapitálových příjmů.....	36
4.1.1.6	Ukazatel kapitálových dotací na obyvatele	36
4.1.2	Okruh výdajů 1	37
4.1.2.1	Ukazatel podílu opakujících se příjmů na běžných výdajích	37
4.1.2.2	Ukazatel kapitálových výdajů na obyvatele	38
4.1.3	Okruh výdajů 2.....	39
4.1.3.1	Ukazatel výdajů na pozemní komunikace na obyvatele.....	39
4.1.3.2	Ukazatel výdajů na veřejnou silniční dopravu na obyvatele	40
4.1.3.3	Ukazatel výdajů na školství na žáka.....	41
4.1.3.4	Ukazatel výdajů na bytové hospodářství na obyvatele.....	41
4.1.3.5	Ukazatel výstavby a údržby místních inženýrských sítí na obyvatele	42
4.1.3.6	Ukazatel kultury a sportu na obyvatele	43
4.1.3.7	Ukazatel místních zastupitelských orgánů a správy na obyvatele.....	43
4.1.4	Vyhodnocení finanční metody	44
4.2	Metoda US RESEARCH.....	50
4.2.1	Ukazatelé příjmů	50
4.2.2	Ukazatelé výdajů	52
4.2.3	Ukazatelé čistých běžných výsledků	53
4.2.4	Ukazatelé plnění rozpočtu	55
4.2.5	Ukazatelé likvidity	56
4.2.6	Ukazatelé nesplaceného dluhu a dluhové služby	57
5	Závěr.....	59
	Seznam použité literatury.....	61
	Seznam zkratk.....	63
	Seznam tabulek a grafů	
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Diplomová práce je směřovaná k hodnocení bonity obce. Bonitu obce lze chápat několika způsoby ať už ve spojení s přijímáním úvěrů jako zdroj financování, kdy bonita obce vyjadřuje finanční zdraví a zdatnost obce a tím se vyhodnotí její úvěruschopnost. V širším pojetí se při stanovení bonity hodnotí různé faktory, které by měly odpovídat požadavkům kladeným na obec. Obec s vysokou bonitou má dobrou jakost, vysokou hodnotu a také například dobré jméno. Bonita obce se může určovat na základě toho, pro koho její výsledky mají sloužit, ať jsou to například bankovní instituce, potencionální investoři, podnikatelé, obyvatelé nebo návštěvníci.

Cílem diplomové práce je vyhodnotit bonitu obce Valašské Meziříčí v letech 2010 - 2012. Pro ucelenější představu o stavu hospodaření obce je dílčím cílem práce analyzovat hospodaření obce Valašské Meziříčí v letech 2010 – 2012.

Diplomová práce by měla potvrdit nebo vyvrátit tyto hypotézy. První hypotéza, která bude prověřována, je tvrzení, že obec Valašské Meziříčí ve sledovaných letech si vede velmi dobře v oblasti kultury a sportu. Druhou hypotézou je tvrzení, že obec Valašské Meziříčí ve sledovaných letech dostává svým závazkům.

Pro dosažení cíle a ověření hypotéz vytyčených v diplomové práci jsou použity metody analýzy, komparace, syntézy a dedukce. Metod analýzy, komparace i syntézy je využito v třetí i čtvrté kapitole. Ve třetí kapitole se tyto metody využijí k podrobnějšímu zjišťování stavu hospodaření vybrané obce Valašské Meziříčí z různých pohledů. Předmětem zkoumání je i hospodaření podle rozpočtu obce, příjmy i výdaje z různých pohledů. Ve čtvrté kapitole se nejdříve provede analýza jednotlivých ukazatelů pro určování bonity obce, pak se provede syntéza jednotlivých dílčích částí a následná komparace s ostatními obcemi České republiky. Na závěr je provedena dedukce, pomocí níž se hledají doporučení, které by mohly vést ke zlepšení finančního zdraví obce.

Práce se dělí do pěti kapitol. Druhá kapitola je teoretická a zabývá se nejdůležitějšími právními předpisy, které se týkají se obcí. Je zde definováno, co je to obec a její povinnosti, mezi něž patří především péče o všestranný rozvoj a o potřeby svých občanů, ale na druhé straně má hájit i veřejný zájem. Dále je vysvětlen pojem rozpočtový proces, který začíná návrhem rozpočtu, následuje jeho schválení, plnění, sledování a vyhodnocování. Následně je proveden přezkum hospodaření, který provádí buď krajský úřad, nebo auditor. Podrobněji

bude představena bonita obce a metody, kterými se zkoumá. Užití metody jsou tři a to finanční metoda, bilančně majetková metoda a metoda US Research.

Začátek třetí kapitoly je věnovaný stručnému představení obce Valašské Meziříčí a dále je zkoumáno její hospodaření v letech 2010 - 2012. V části, která se zabývá hospodařením podle rozpočtu, jsou představeny základní prvky rozpočtu tedy celkové příjmy a celkové výdaje. Dále se sleduje celkové a provozní saldo rozpočtu. Celkové saldo znamená rozdíl mezi celkovými příjmy a celkovými výdaji a provozní saldo je rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji. Příjmy a výdaje jsou členěny dle druhového i odvětvového členění.

Aplikace metod hodnotících finanční zdraví je provedena ve čtvrté kapitole. Použitými metodami je metoda finanční a US Research. Metoda finanční je stěžejní. Posuzuje se zde, jakým způsobem si vybraná obec vede nejprve v jednotlivých oblastech ve srovnání s průměrem vypočteným ze všech obcí české republiky za rok 2012, což je v práci definováno jako standard. Následně se výsledky za jednotlivé ukazatele shrnou do jedné hodnoty a ta se také porovná se standardem. Nakonec se posoudí, jak sledovaná obec hospodaří v porovnání s průměrem všech obcí České republiky. Metodou US Research jsou podrobněji rozebrány některé oblasti hospodaření obce. Oblasti příjmů, výdajů, čistého běžného výsledku, plnění rozpočtu, likvidity či nesplacených dluhů a dluhové služby.

2 Právní úprava a problematika bonity obcí

2.1 Obec

Nejvyššími právními předpisy dotýkající se územní samosprávy a vytvářející ústavní pořádek České republiky, jsou zejména zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava“), usnesení představenstva České národní rady č. 1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku, ve znění pozdějších předpisů a mezinárodní smlouva č. 181/1999 Sb. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přijetí Evropské charty místní samosprávy.

Územní samosprávné celky se dle Ústavy dělí:

- vyšší územní samosprávné celky:
  - řadíme zde kraje,
  - Česká republika má 14 krajů (včetně Hlavního města Prahy),
  - upraveno zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
- základní územní samosprávné celky:
  - řadíme zde obce,
  - obce jsou součástí vyšších územních celků,
  - upravuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“),
  - dle zákona o obcích je městem obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, pokud obec podá návrh a ten je schválen předsedou Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády,
  - statutární města jsou přímo jmenovaná v zákoně o obcích,
- Hlavní město Praha:
  - má zvláštní postavení, a to současně kraje, obce i městských částí,
  - upravuje zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Mezi charakteristické znaky obce patří území, na kterém se obec nachází, a které je vymezeno přesně stanovenou hranicí. Obec musí mít občany, protože tvoří jejich společenství. Má právní subjektivitu. Znamená to, že je právnickou osobou a je způsobilá

k právním úkonům. Vystupuje svým jménem a nese odpovědnost při své činnosti. Je veřejnou korporací. Dalším důležitým znakem je možnost vlastnit majetek a hospodařit s ním dle svobodné vůle obecních orgánů. [4]

Obce, dle zákona o obcích, mají pečovat o všestranný rozvoj a o potřeby svých občanů, ale hájí i veřejný zájem. Vykonávají samostatnou a přenesenou působnost. Samostatná působnost znamená, že se vykonávají samostatně činnosti ve prospěch obce a jejích občanů. Přenesená působnost je výkonem státní správy.

Orgány obce a jejich základní funkce vyplývající ze zákona o obcích:

➤ zastupitelstvo obce:

- je nejvyšším orgánem obce a samostatně spravuje obec,
- je zodpovědné za volbu starosty z řad zastupitelstva, dále volí místostarosty a další členy rady obce, tedy radní, schvaluje program rozvoje obce, rozpočet obce, závěrečný účet a účetní závěrku obce sestavovanou k rozvahovému dni,

➤ rada obce:

- je výkonný orgán obce a za svou činnost odpovídá zastupitelstvu obce,
- je tvořena starostou, místostarosty a dalšími členy z řad zastupitelstva obce,
- pro jednání zastupitelstva připravuje návrhy, zabezpečuje hospodaření obce dle schváleného rozpočtu, vydává nařízení obce,

➤ starosta:

- zastupuje obec navenek, vůli obce projevuje a sděluje při kontaktu se státními či nestátními institucemi,
- stojí v čele obecního úřadu,
- starosta je v případě potřeby zastoupen místostarostou,

➤ obecní úřad:

- zajišťuje výkon přenesené působnosti,
- v návaznosti na rozhodování samosprávných orgánů obce realizuje jejich rozhodnutí a plní úkoly, které jsou v rámci samosprávy uloženy obecnímu úřadu,
- je tvořen starostou, místostarostou, je-li funkce zřízena tak tajemníkem a zaměstnanci obce.

2.2 Rozpočet územních samosprávných celků

2.2.1 Rozpočtový proces

Účetnictví a rozpočet jsou základem pro hospodaření územních samosprávných celků. V účetnictví je promítnuta rozpočtová skladba. Každá obec je povinna vést účetnictví podle zákona č. 563/1991Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o účetnictví“) a mít rozpočet, který se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů“). Podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů se finanční hospodaření obcí řídí jejich ročním rozpočtem a rozpočtovým výhledem. Z toho vyplývá, že rozpočet je nástroj pro operační řízení a rozpočtový výhled slouží pro strategické řízení. [5]

Rozpočet je finanční plán zpracováváný na základě „politického“ zadání a je využíván k finančnímu a hospodářskému řízení obcí. Základním úkolem rozpočtu, přesněji osob odpovědných za hospodaření, je co nejefektivnější využívání vlastních i dalších dostupných finančních zdrojů pro plnění úkolů, které obce vykonávají. Tedy omezené rozpočtové prostředky umístit do oblastí, kde jsou nejpotřebnější a kde bude co nejlépe uspokojena veřejná potřeba. [3] Obce jsou povinny hospodařit dle schválené struktury rozpočtu, který schvaluje zastupitelstvo obce. Každý občan má možnost seznámit se s návrhem rozpočtu, protože návrh musí být zveřejněn 15 dnů před jeho projednáváním na zasedání zastupitelstva obce. Kalendářní rok je shodný s rokem rozpočtovým. Rozpočet je zpravidla sestavován jako vyrovnaný. Může se stát, že rozpočet bude schodkový, ale pouze v případě, že bude uhrazen z finančních prostředků minulých let nebo smluvně ošetřenou půjčkou či úvěrem dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Již schválený rozpočet se může měnit v průběhu kalendářního roku a to z důvodů organizačních změn, změn v právních předpisech, které ovlivňují výši rozpočtových příjmů nebo výdajů nebo skutečnostmi, které objektivně ovlivňují plnění rozpočtu v oblasti příjmů nebo výdajů. Změny rozpočtu se provádí formou rozpočtového opatření. [4] Obec musí své hospodaření podrobit každoročně kontrole, která se řídí zákonem o č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů. Přezkoumání hospodaření obcí provádí krajský úřad nebo auditor či auditorská společnost.

Rozpočtový výhled dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je pouze pomocný nástroj obcí. Je sestavován na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků na 2 až 5 let.

2.2.2 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba se člení na příjmy a výdaje a ty se třídí podle různých hledisek, jak je uvedeno ve vyhlášce Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě (dále jen „vyhláška o rozpočtové skladbě“).

Představení tohoto třídění je pro moji diplomovou práci významné. Vzorce pro výpočet bonity jsou založeny na oddělení jednotlivých kategorií příjmů a výdajů.

Třídění příjmů a výdajů z hlediska:

- odpovědnostního:
  - jednotkou je kapitola, což je odvozeno od odpovědnosti správců kapitol,
  - rozpočtová skladba je tvořena 42 kapitolami,
  - pro obce je toto třídění nepovinné,
- druhového:
  - členění je výrazně provázané s účetnictvím obce,
  - všechny příjmy a výdaje se člení dle příjmových a výdajových druhů,
  - můžeme zde roztřídit všechny peněžní operace na příjmy, výdaje a takzvané financování,
  - nejvyšší jednotkou je rozpočtová třída, dále následuje seskupení rozpočtových položek, podseskupení rozpočtových položek a nejnižší jednotkou je rozpočtová položka,
- odvětvového:
  - z tohoto hlediska se člení všechny výdaje, z příjmů pouze nedaňové a kapitálové příjmy obcí, krajů, regionálních rad regionů soudržnosti a dobrovolných svazků obcí s výjimkou příjmů ze splátek půjčených prostředků,
  - členění je uspořádáno dle druhu činnosti, z které plynou příjmy nebo na které se výdaje vynakládají, například skupina zemědělství, lesní hospodářství a rybářství, nebo průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, služby pro

obyvatelstvo, sociální věci a politika zaměstnanosti, bezpečnost státu a právní ochrana, všeobecná správa a služby,

- nejvyšší jednotkou je rozpočtová skupina, dále následuje rozpočtový oddíl, rozpočtový pododdíl a nejnižší jednotkou je rozpočtový paragraf,

➤ konsolidační:

- třídí se příjmy vznikající uvnitř soustavy veřejných rozpočtů a ostatních veřejných fondů a výdaje vynakládané uvnitř této soustavy,
- příjmy a výdaje se třídí podle stupně konsolidace, čímž se rozumí okruh veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů, mezi nimiž peněžní převody, představují na jedné straně výdaje těchto rozpočtů a fondů a na druhé straně jejich příjmy,
- jednotkou tohoto třídění je záznamová jednotka. [5]

2.3 Příjmy, výdaje obcí a financování

Základním a nejpoužívanějším tříděním rozpočtové skladby je, dle mého názoru, druhové členění, proto se mu budu dále více věnovat.

Druhové členění příjmů dle rozpočtové skladby:

- Třída 1- daňové příjmy,
- Třída 2 - nedaňové příjmy,
- Třída 3 - kapitálové příjmy,
- Třída 4 - přijaté transfery,
- Třída 5 - běžné výdaje,
- Třída 6 - kapitálové výdaje,
- Třída 8 – financování.

Z Tab. 2.1 je zřejmé, že daňové příjmy tvoří nejvýznamnější složku z celkových příjmů a například v roce 2012 se na celkových příjmech podílely až 60,37 % a druhými nejvýznamnějšími příjmy jsou přijaté transfery. Ty měly největší podíl na celkových příjmech v roce 2010 a to 35,53 %, avšak v následujících dvou letech jejich podíl výrazně klesá a v roce 2012 dosahuje hodnoty pouze 24,06 %. Nedaňové a kapitálové příjmy jsou v součtu na celkových příjmech zastoupeny pouze hodnotou kolem 15 %. V kategorii výdajů jsou nejvíce

zastoupeny běžné výdaje, které tvoří 70 % z celkových výdajů, kdežto na kapitálové výdaje připadá jen 30 % z celkových výdajů.

Tab. 2.1 Přehled a struktura příjmů a výdajů obcí České republiky

	2010		2011		2012	
	v tis. Kč	%	v tis. Kč	%	v tis. Kč	%
Daňové příjmy	142 885,55	50,38	141 901,39	52,83	145 534,55	60,37
Nedaňové příjmy	27 181,95	9,58	28 648,69	10,67	28 790,37	11,94
Kapitálové příjmy	12 769,01	4,50	8 508,24	3,17	8 742,71	3,63
Přijaté transfery	100 783,65	35,53	89 548,84	33,34	58 003,64	24,06
Příjmy celkem	283 620,15		268 607,16		241 071,27	
Běžné výdaje	199 301,39	69,44	194 009,16	71,91	167 661,40	71,32
Kapitálové výdaje	87 715,59	30,56	75 785,83	28,09	67 413,75	28,68
Výdaje celkem	287 016,98		269 794,99		235 075,16	

Zdroj: [10], vlastní zpracování

2.3.1 Příjmy obcí

Příjmy obcí se rozdělují do čtyř základních kategorií a to na příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a transfery. Řadí se k nenávratným příjmům. Příjmy mohou být i návratné. To jsou přijaté půjčky a úvěry, které obec za podmínek stanovených ve smlouvě musí vrátit subjektu, od kterého si tyto peněžní prostředky vypůjčil. Návratné příjmy se však promítnou v třídě 8 financování. [4]

2.3.1.1 Daňové příjmy

Daň je taková platba do veřejného rozpočtu, která je povinná, zákonem stanovená, nenávratná, neekvivalentní a většinou neúčelová. [2]

Daňové příjmy tvoří nejvýznamnější složku příjmů obcí, obvykle se jejich hodnota pohybuje přes 50 % z celkových příjmů. Jak je patrné i z Tab. 2.1 nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2012 a to 60,37 % na celkových příjmech. Výše daňových příjmů záleží, mimo jiné, i na počtu obyvatel, protože některé daňové příjmy jsou přidělovány na jednoho obyvatele a také záleží na skutečné velikosti obce.

Daňové příjmy obcí jsou složeny ze sdílených typů daní, jedná se například o daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty a jiné. Tyto daně jsou určitým podílem rozděleny do rozpočtů obcí, krajů a státního rozpočtu. Druhou

složkou daňových příjmů jsou svěřené typy daní. Příjmy z těchto daní jsou určeny do rozpočtů příslušné obce. Řadíme zde například daň z nemovitostí. Dále mezi daňové příjmy patří příjmy z poplatků a od roku 2012 příjmy z odvodů z loterijních a podobných her. Poplatky se dělí na místní a správní a poplatky spojené s životním prostředím. Druh, zpoplatnění i maximální sazby u místních poplatků stanovuje stát zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“) a jednotlivé obce se rozhodují, které budou uplatňovat na jejich území. Místních poplatků je osm druhů, jsou to například poplatky ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného a jiné. Správní poplatky jsou upravené zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích a jsou vybírané obcemi při výkonu přenesené působnosti. Patří sem například poplatky za vyřizování dokladů, poplatek za otisk razítka na listině, ověřování podpisů, vydávání stavebního povolení ke stavbě rodinného domu, poplatek za vydání živnostenského oprávnění a jiné. Poplatky za znečišťování životního prostředí jsou převážně příjmem Státního fondu životního prostředí, ale část náleží i obcím. Patří sem například poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových, za znečištění ovzduší a jiné.

2.3.2 Nedaňové a kapitálové příjmy

Nedaňové příjmy vznikají z vlastní hospodářské činnosti obce a slouží k částečné úhradě služeb poskytovaných obcí. Zahrnují se zde příjmy z vlastního majetku, například příjmy z užívání obecních bytů, dále příjmy z vlastního podnikání, příjmy od organizací zřízených a založených obcí. Nahodilými, poměrně nestabilními a obtížně plánovatelnými příjmy jsou obvykle sankční příjmy, tedy pokuty, dále dary či výnosy z veřejných sbírek, ale celkově jsou tyto příjmy málo významné.

Kapitálové příjmy jsou především příjmy z prodeje vlastního majetku. Mají charakter jednorázových příjmů a jsou nahodilé, tedy nemají pravidelný charakter. S prodejem majetku souvisí úbytek investičního majetku, tedy majetku, ze kterého obci plynou příjmy. Pokud se však jedná o nepotřebný či nevýdělečný majetek je mnohem výhodnější jej prodat a za vzniklý příjem si pořídit jiný potřebný majetek, nebo takový, ze kterého by jim plynuly další příjmy. Další možností je tyto příjmy investovat do oprav či obnovy stávajícího majetku, pokud je to pro ně výhodnější. Z dlouhodobého hlediska není výhodné kapitálové příjmy používat na úhradu běžných výdajů. [1]

2.3.3 Přijaté transfery

Dotace patří k druhým nejvýznamnějším příjmům rozpočtů obcí, jak jde vidět v Tab. 2.1. V roce 2010 tvořily až 35,53 % z celkových příjmů. Většina dotací do rozpočtu obcí plyne ze státního rozpočtu. Při schvalování státního rozpočtu je též schválen objem a struktura některých dotací. Především se jedná o dotace, které jsou plánované ve výdajích státního rozpočtu a jsou tedy řazeny k nárokovým dotacím. Další kategorií dotací jsou dotace, které obcím plynou na jejich žádost od správců některých rozpočtových kapitol tedy z ministerstev v rámci takzvaných grantových programů. Dotace poskytuje například Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo kultury či Ministerstvo pro místní rozvoj a jiné. Dotační příjmy mohou být poskytovány i některými státními fondy, podle objemu zejména od Státního fondu životního prostředí či Státního fondu rozvoje bydlení. Obce předkládají žádost a posuzuje ji správce příslušného státního fondu. Jedná se o dotace nenárokové. Dále se dotace mohou členit na neinvestiční a investiční účelové. Neinvestičními dotacemi jsou financovány provozní, neinvestiční potřeby a jsou obcím přidělovány buď to jako účelové dotace, které výrazně převažují nebo neúčelové dotace. O jejich použití rozhodují obce samy a mají charakter běžných dotací. Investiční účelové dotace mají spíše charakter kapitálových dotací. [5]

2.3.4 Výdaje obcí

Veřejné výdaje slouží k financování veřejných potřeb. Představují vztahy mezi rozdělením a užitím veřejných rozpočtů a jiných mimorozpočtových peněžních fondů v rozpočtové soustavě. Slouží k financování netržních činností obcí. Veřejné potřeby jsou stále více zabezpečovány prostřednictvím konkrétních, cílených veřejných projektů a veřejných výdajových programů, které se obvykle plně financují z veřejných výdajů nebo se spoluúčastí příjemců programu. Tyto cílené projekty a programy vyžadují plánování v delším časovém horizontu, než je rozpočtové období, tedy plánují ve střednědobém až dlouhodobém výhledu. Veřejné projekty a veřejné výdajové programy představují i nástroj pro zvyšování hospodárnosti a účinnosti veřejných výdajů. Veřejné výdaje plní několik funkcí, a to alokační, redistribuční i stabilizační. Funkce spolu často souvisí a jsou v rozdílné míře decentralizovány i na územní samosprávu. [7]

O struktuře výdajů si obce rozhodují samostatně, ale musí brát na zřetel i zákonné povinnosti uložené státem k zabezpečování veřejných statků, které mají být prvotně

zabezpečeny z rozpočtů obcí. Rozsah samostatné a přenesené působnosti obcí ovlivňuje objem a strukturu výdajů.

2.3.4.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje jsou označovány také jako neinvestiční. Běžné výdaje slouží k financování běžných, každý rok se opakujících potřeb obcí. V sociálně orientovaných ekonomikách je podstatná část běžných výdajů charakteru nárokových mandatorních výdajů. Povinnost obce je zabezpečovat tyto výdaje, protože jsou podloženy zákonnými úpravami, například zákonem o povinné školní docházce, o veřejné zdravotní péči, o sociálních službách, nebo jsou podloženy smlouvami, jako je splácení dluhové služby. [7]

Běžné výdaje tvoří více jak dvě třetinu všech výdajů jak ukazuje i Tab. 2.1, hodnota běžných výdajů se pohybuje kolem 70 % z celkových výdajů v letech 2010-2012.

Mezi běžné výdaje se řadí například výdaje na mzdy a platy, povinné pojistné za zaměstnance, materiál, energie, nájemné, sociální dávky do roku 2011, placené pokuty a úroky, placení daní, neinvestiční příspěvky právnickým osobám a jiné. [5]

2.3.4.2 Kapitálové výdaje

Kapitálovými výdaji se financují zejména dlouhodobé, především investiční potřeby, které mnohdy přesahují rozpočtové období. Jsou to výdaje jednorázové, pravidelně se neopakují a financují se z nich konkrétní investice ve veřejném sektoru. [7] Obce investují do vlastního hmotného i nehmotného majetku, ale mohou také nakupovat akcie či majetkové podíly. Nejvýznamnějším zdrojem pro financování kapitálových výdajů je přebytek běžných příjmů rozpočtu obcí, případně doplněn o příjmy z prodeje investičního majetku, akcií, majetkových podílů nebo z dotací plynoucí ze státního rozpočtu a ze státních fondů nebo i ze zapůjčených peněžních prostředků. Skutečnost, že kapitálové výdaje mají dlouhodobý charakter, přispívá k tendenci nerovnoměrného rozdělení. Především u malých obcí nemusí být vynakládány každoročně, ale pouze nahodile z důvodu nedostatku přebytečných finančních prostředků. [1] Tab. 2.1 ukazuje, že kapitálové výdaje se na celkových výdajích obcí podílí přibližně jednou třetinou, tedy mezi lety 2010 – 2012 se tyto výdaje pohybovaly kolem 30 % z celkových výdajů.

2.3.4.3 Financování

Třída Financování obsahuje všechny přijaté půjčky a jejich splátky, půjčky poskytnuté a jejich splátky, pokud podstatou této poskytnuté půjčky je ekonomické hledisko, tedy zisk a další nástroje likvidity jako jsou nástroje finančního trhu, například akcie, dluhopisy, peněžní termínované operace a jiné. Významnou součástí financování je změna stavu peněžních prostředků na bankovních účtech. [3]

Financování je rozčleněno dle dvou hledisek. První hledisko je časové a financování se člení na krátkodobé a tudíž realizace nebo vypořádání operací je do jednoho roku a dlouhodobé, tedy realizace nebo vyrovnání operací trvá déle než jeden rok. Druhé hledisko je způsob financování. Financování může být z tuzemska nebo ze zahraničí. Tuzemské financování zahrnuje financování rezidentními bankami, domácnostmi, podniky a jinými domácími subjekty. [3]

2.4 Bonita obce

Pojem bonita obce lze chápat několika způsoby. V užším smyslu ve spojení s používáním úvěrů jakožto zdroje pro financování potřeb obcí. Zde je bonita obcí vyjádřením finančního zdraví a zdatnosti a tím se posuzuje její úvěruschopnost. V širším pojetí je chápána jako vlastnosti odpovídající požadavkům kladených na obce. Bonita obce je tedy určitým výrokem o obci. Výsledek hodnocení se vyjádří na dané škále, například špatný, nízký, problematický, dobrý, výborný a jiné. Pojem bonita obecně zahrnuje hlavně dobrou jakost, vysokou hodnotu nebo i pověst. Bonita obce může mít různé formy a projevy z pohledu rolí, které plní například vůči podnikatelům, potencionálním investorům, obyvatelům obce, návštěvníkům i turistům. Obce by měly umět nalézat své vlastní výrazy, které je odliší od ostatních a pozitivní hodnotu dále rozvíjet. Kladně je vnímaná vlastní marketingová strategie k propagaci podnikatelských možností, zaměstnanosti, rekreace i příslušné určené funkce v územně plánovací a stavební dokumentaci. K příznivě hodnoceným prvkům podnikatelských možností patří například vhodné nemovitosti a majetek, jako jsou pozemky nebo budovy s doložitelně vyřešenými vlastnickými vztahy. Dalším pozitivně působícím signálem může být vlastní strategický plán obce, který poukazuje na to, že obec má své plány do budoucna a informace z něj získané mohou být východiskem pro podnikatelské plány, politiku zaměstnanosti, turistický rozvoj a další. Bonita obce je tvořena zejména těmito významnými aspekty. Jsou jimi hospodaření obce podle rozpočtu, majetek obce či rozvojové podmínky obce. [1]

Pojem bonita obcí se často zaměňuje s pojmem rating, který je však definován jako schopnost obce dodržovat své závazky a splácet dluhy. Banky, peněžní instituce i soukromé subjekty očekávají, že se jim prostředky vrátí a přinesou i další zisky. Ratingové hodnocení si obce především pořizují v souvislosti s potřebou obcí zajišťovat zdroje pro svůj rozvoj a mít pověst důvěryhodného partnera. Rating je odbornou informací o ocenění kvalit obce ve vztahu k obchodním partnerům, finančním institucím či bankám. Hodnocení ratingu má význam i pro management obce a pro jeho zastupitelstvo. Znamka, kterou je obec hodnocena může vést obce k přijetí opatření posilující ekonomickou sílu města a měla by vytvářet zpětnou vazbu pro její rozhodování. Rating se provádí buď krátkodobý, nebo dlouhodobý.

2.5 Metody hodnotící bonitu obce

Metody pro hodnocení bonity obce:

- finanční metoda,
- bilanční majetková metoda,
- metoda US Research.

V této části budou popsány všechny metody, ale pro praktickou část jsem si zvolila pouze finanční metodu a metodu US Research, které jsou více zaměřené na hodnocení hospodaření obce.

2.5.1 Finanční metoda

Finanční metoda vyhodnocuje důležité parametry v hospodaření obce. Hlavními cíli této metody je posoudit, zda je obec dlouhodobě stabilní, efektivně a kvalitně hospodaří, jaká je velikost a struktura územního rozpočtu a na co a zda jsou účelně vynakládány prostředky. Principem, který tato metoda využívá, je srovnání obce s jinými obcemi. [1]

Finanční metodou se vypočte bonita obce, proto jsou ukazatele značeny písmenem B a číslem ukazatele. Ukazatelů je 15 a jsou rozděleny do dvou, respektive tří okruhů. Je zde okruh příjmů a dva okruhy výdajů. Okruh výdajů 1 je vyčleněn, protože výdaje jsou rozděleny dle druhového členění v rozpočtové skladbě, kdežto výdaje v okruh výdajů 2 jsou rozděleny dle odvětvového členění rozpočtové skladby.

Okruh příjmů – příjmy jsou hodnoceny na základě šesti ukazatelů:

- B1 - ukazatel daňových příjmů na obyvatele,
- B2 - ukazatel příjmů z pronájmu majetku na obyvatele,
- B3 - ukazatel příjmů z úroků a realizace finančního majetku,
- B4 - ukazatel kapitálové příjmů na obyvatele,
- B5 - ukazatel uplatnění kapitálových příjmů,
- B6 - ukazatel kapitálových dotací.

Okruh výdajů 1 - výdaje jsou sledovány dvěma ukazateli:

- B7 - ukazatel podílu opakujících se příjmů a běžných výdajů,
- B8 - ukazatel kapitálových výdajů.

Okruh výdajů 2 - výdaje se hodnotí sedmi ukazateli:

- B9 - ukazatel výdajů na pozemní komunikace na obyvatele,
- B10 - ukazatel výdajů na silniční dopravu na obyvatele,
- B11 - ukazatel výdajů na školství na žáka,
- B12 - ukazatel výdajů na bytové hospodářství na obyvatele,
- B13 - ukazatel výstavby místních inženýrských sítí,
- B14 - ukazatel kultury a sportu na obyvatele,
- B15 – ukazatel místních zastupitelských orgánů a správy obyvatel.

Bonita obce je v této metodě vyjádřena jako celková vážená bodová hodnota, která se má blížit hodnotě 3, což odpovídá průměrné hodnotě hospodaření všech obcí České republiky. Každému ze tří okruhů je přiřazena dílčí vážená bodová hodnota. Dílčí vážená bodová hodnota je pro každý okruh vyjádřena jako hodnota 1. Dílčí bodová hodnota 1 znamená, že sledovaná obec hospodáří stejně, tedy na 100 % jako je průměr všech obcí České republiky. Pokud tedy sledovaná obec dosáhne přesně celkové vážené bodové 3, hodnocení je, že obec hospodáří na úrovni celorepublikového průměru. Pokud vyjde celková vážená bodová hodnota nižší, sledovaná obec hospodáří pod republikovým průměrem a naopak.

Standard vyjadřuje průměrnou hodnotu konkrétního ukazatele. Tento průměr je vypočten ze všech obcí v České republice za jeden konkrétní rok. Jde tedy o skutečné údaje z hospodaření obcí České republiky v tomto případě, za rok 2012 a pro tento rok jsem vypočetla jednotlivé standardy. Nastává zde problém s každoročními změnami v hospodaření

jednotlivých obcí, které jsou ovlivněny například ekonomickým růstem či změnami pravomocí obcí. Je zde nutno počítat s omezením časové platnosti standardů a bylo by nejvhodnější je každoročně aktualizovat. Nejlepší variantou by bylo, vyhodnocovat jednotlivé ukazatele pro konkrétní rok a porovnat je se standardem příslušného roku. Nepředpokládají se však meziroční skokové změny v hospodaření obcí, což umožňuje využít standard jednoho roku i pro nejbližší roky. Proto lze využít standard pro rok 2012 i pro orientační posouzení ukazatelů za rok 2010 a 2011 a zároveň i pro nejbližší následující roky. Ukazatele jsou počítány pro rok 2010 - 2012 hlavně kvůli tomu, aby byl vidět jejich trend. Celkový počet obyvatel České republiky k 1. 1. 2012 je vyčíslen ve vyhlášce č. 281/2012 Sb. o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. Rok 2013 není předmětem zkoumání, nicméně k 1. 1. 2013 došlo k odtržení dvou místních částí obce Valašské Meziříčí, čímž se stala Krhová a Poličná samostatnými obcemi. Odtržení se projevilo nejenom ve výši příjmů a výdajů v hospodaření obce Valašské Meziříčí a změnou v počtu obyvatel.

Váha je přidělována jednotlivým standardům a volí se s důrazem na postavení a význam jednotlivých prvků standardu v rámci agregátní bonity. Podrobněji jsou všechny potřebné výpočty popsány ve čtvrté kapitole „Applikace metod hodnotících finanční zdraví obce“.

Finanční metoda hodnocení bonity obcí je prováděna na základě porovnání hospodaření obcí České republiky. To přináší několik komplikací způsobených například rozdílnými funkcemi, které obce vykonávají. Rozdíly mohou vzniknout například v tom, jak velký rozsah státní správy vykonávají či prostřednictvím kterých organizací zajišťují financování některých činností a podobně. [1] Dalším problémem této metody je fakt, že do hodnoty standardu je započítáno Hlavní město Praha, které výrazně zvyšuje hodnotu standardu, a proto i obce střední velikosti, mnohdy hospodařící velmi dobře, nemusí dosahovat tohoto standardu. Také je nutno upozornit na fakt, že do jednotlivých ukazatelů nejsou zařazeny všechny příjmy a výdaje patřící do zkoumané oblasti, ale jenom autorem metody vybrané rozpočtové položky či rozpočtové paragrafy.

2.5.2 Bilanční majetková metoda

Bilanční majetková metoda vyjadřuje přímo rating obce. Rating je užším pojem pro hodnocení bonity a představuje schopnost obcí splácet své závazky. Tato metoda vyhodnocuje jak krátkodobý tak dlouhodobý rating obce.

Metoda hodnotí tři stránky pro úroveň a finanční situaci v dané obci. Důležitou stránkou je rozpočtové hospodaření obce, dále pak velikost jejího majetku a místní podmínky. Tyto základní faktory hospodaření obce významně ovlivňují a charakterizují se určitými číselnými a slovními kategoriemi. Jednotlivé kategorie jsou obodované dle daného klíče. Podle průměrných hodnot jednotlivých kategorií v České republice je nastaveno bodování. [1]

Ukazatelé rozpočtového hospodaření jsou:

- ukazatel čistého provozního výsledku:
  - výchozími veličinami je provozní výsledek na obyvatele a dluhová služba na obyvatele,
  - oběma veličinám je přiřazena bodová hodnota a následně je vypočítán průměr,
  - výsledkem je zhodnocení volných zdrojů na financování dluhové služby,
- ukazatel objemu majetku:
  - ukazuje velikost mobilního majetku obce,
  - konstrukce je tvořena s ohledem na financování obecních úvěrů,
  - čím větší má obec mobilní majetek, tím více bodů je jí přiděleno a je znát, že je solventnější,
  - za mobilní majetek se považují budovy stavby a strojní zařízení, pozemky, investiční finanční majetek, který by mohl být v případě potřeby prodán či zastaven,
  - nejdříve se určí velikost mobilního majetku obce, pak se provede přepočet na jednoho obyvatele a vynásobí polohovým koeficientem, který je dán ve vyhlášce číslo 3/2008 Ministerstva financí,
- ukazatel pro hodnocení místních podmínek obce:
  - ukazatel místních podmínek se vypočte jako součet bodů pěti dílčích faktorů, přidělování bodů je ponecháno na osobním uvážení analytika nebo jiných osob, které znají situaci v obci,
  - faktory, které se hodnotí, jsou velikost obce, ekonomický potenciál, správní struktura, technická infrastruktura a sociální infrastruktura. [1]

Hodnota pro krátkodobý rating se vypočte jako součet ukazatele čistého provozního výsledku a ukazatele objemu majetku. Hodnota pro dlouhodobý rating se vypočte jako součet ukazatele čistého provozního výsledku, ukazatele objemu majetku a ukazatele pro hodnocení

místních podmínek obce. Dosažený počet bodů odpovídá určitému označení, které se provádí na základě velkých písmen v abecedě i slovním hodnocením. [1]

2.5.3 Metoda US Research

Metodou US Research se provádí finanční analýza stavu dané obce. Je to důležitá pomůcka pro řízení obce jak při krátkodobém tak dlouhodobém plánování a k vytváření strategických záměrů. Finanční analýza má za úkol zjednodušit a zpřehlednit určité množství vybraných číselných dat a ty pak vhodně porovnat s obdobnými ukazateli pro jiné subjekty. [1]

Ukazatelé se dělí do šesti kategorií:

- příjmy,
- výdaje,
- čisté provozní výsledky,
- plnění rozpočtu,
- likvidita,
- zadluženost.

Jednotlivé kategorie a způsoby výpočtů jsou podrobně popsány ve čtvrté kapitole „Aplikace metod hodnotící finanční zdraví vybrané obce“.

3 Charakteristika vybrané obce a její hospodaření

3.1 Charakteristika obce Valašské Meziříčí

Město Valašské Meziříčí se nachází na soutoku řeky Rožnovská a Vsetínská Bečva. Vytváří vstupní bránu do pohoří Moravskoslezských Beskyd. Město je významným silničním i železničním uzlem.

První zmínka o Meziříčí se datuje k roku 1297 a městem je označováno od roku 1377. Obec Krásno, která vznikla v sousedství, leží na pravém břehu Rožnovské Bečvy. Roku 1491 byla povýšena na městečko. Roku 1924 byly spojeny ve Valašské Meziříčí. Obce spojovala stejná vrchnost a dařilo se zde obchodu i řemeslu, ale nevyhnuly se ani ničivým válkám, morovým epidemiím a požárům. Žerotínové zde byli významnou šlechtou a vybudovali nad Bečvou renesanční zámek, který je v současnosti jednou z nejrozsáhlejších kulturních památek v okrese Vsetín. Mezi lety 1850 – 1960 zde bylo sídlo okresního úřadu i jiných institucí. V městské části Krásno nad Bečvou byly v 2. polovině 19. století budovány průmyslové podniky, sklárny, výroba kůží, textilu, keramiky či klobouků, továrny na hospodářské stroje a jiné. Oproti tomu v městské části Meziříčí vznikaly především střední a průmyslové školy, mezi nejstarší se řadí Spolek katolických tovaryšů. Advokát Dr. Alois Mikyška přijel do Meziříčí v roce 1863. Jeho práce ve veřejné a politické sféře měla vliv dalších čtyřicet let na veškeré dění ve městě i celém Valašsku. Roku 1871 je založeno gymnázium, za tři roky je zřízena odborná škola pro zpracování dřeva. Za zvláštnost je považováno dívčí gymnázium. Rudolf Schlattauer zřídil roku 1908 první gobelínovou školu u nás, dnes pod názvem Moravská gobelínová manufaktura. Dále velký význam měly pro život města i celého Valašska tiskárny. Měly přínos jak hospodářský, tak kulturní i společenský. [14]

Správní obvod s rozšířenou působností zahrnuje 18 obcí. Správní obvod je totožný s Mikroregionem Valašskomeziříčsko - Kelečsko.[16]

Počet obyvatel města se pohybuje kolem 27 000 ve sledovaných letech 2010 - 2012. Počet obyvatel v posledních letech mírně klesá. Počet lidí odchozích z města přeci jenom převažuje. [12] Zejména mladí lidé hledají uplatnění ve větších městech nebo v zahraničí. Dopad na počet obyvatel v následujících letech má také odtržení dvou městských částí

Valašského Meziříčí. Od 1. 1. 2013 se Krhová a Poličná stávají samostatnými obcemi. Počet obyvatel k 4. 2. 2014 je 22 895. [16]

Nezaměstnanost mezi roky 2010 a 2011 klesla [15] díky prosperitě největších zaměstnavatelů. Velmi negativní dopad na zaměstnanost v roce 2012 měla skutečnost, že největší tuzemský výrobce solárních panelů, společnost Schott Solar, ukončila ke konci roku 2012 výrobu ve Valašském Meziříčí. Důvodem uzavření fabriky je neschopnost inovovat výrobní procesy a tím konkurovat levným asijským výrobcům. O zaměstnání přišlo více jak 500 zaměstnanců. Přesto na území města působí řada podnikatelů, soukromých živnostníků a prosperujících obchodů, které podporují ekonomiku města. Největším zaměstnavatelem je v současnosti společnost Deza a.s. Její činností je zpracovávání benzolu a surového dehtu. Dalšími významnějšími zaměstnavateli je CIE AUTOMOTIVE CZ, případně CS Cabot a jiné.

Valašské Meziříčí nabízí široké sportovní i kulturní vyžití. Mezi dominantní památky lze zařadit Žerotínský zámek nebo zámek Kinských, v jehož prostorách se nachází Muzeum regionu Valašsko. Dalším zajímavým místem je Moravská gobelínová manufaktura, která se věnuje, mimo jiné, ručnímu tkaní klasických gobelínů a originálních koberců i umělých tapisérií, pro návštěvníky je zde umístěno muzeum živých gobelínů. Muzeum valašských strašidel potěší nejenom malé návštěvníky. V obci nalezneme též hvězdárnu či knihovnu. Pořádají se zde různé výstavy, jarmarky, či festivaly, například Valašský špalíček nebo Gulášfest. Bohatý program koncertů a divadelních představení různých žánrů nabízí kulturní zařízení M-klub či S-klub.

Pro aktivní odpočinek je zde vybudováno venkovní koupaliště, krytý bazén s wellness, zastřešený zimní stadion s kuželnou, tenisovými halami a dvorci, nebo letní stadión se dvěma fotbalovými hřišti a atletickou dráhou. Milovníci vodních sportů mohou využít slalomovou dráhu na řece Bečvě a cyklisté využijí rozvětvené trasy cyklostezek. Oblíbenými sportovními akcemi jsou Valašská rallye a mezinárodní turnaj žen Deza Trophy. [16]

3.2 Rozpočet obce Valašské Meziříčí

3.2.1 Vývoj vybraných ukazatelů příjmů a výdajů

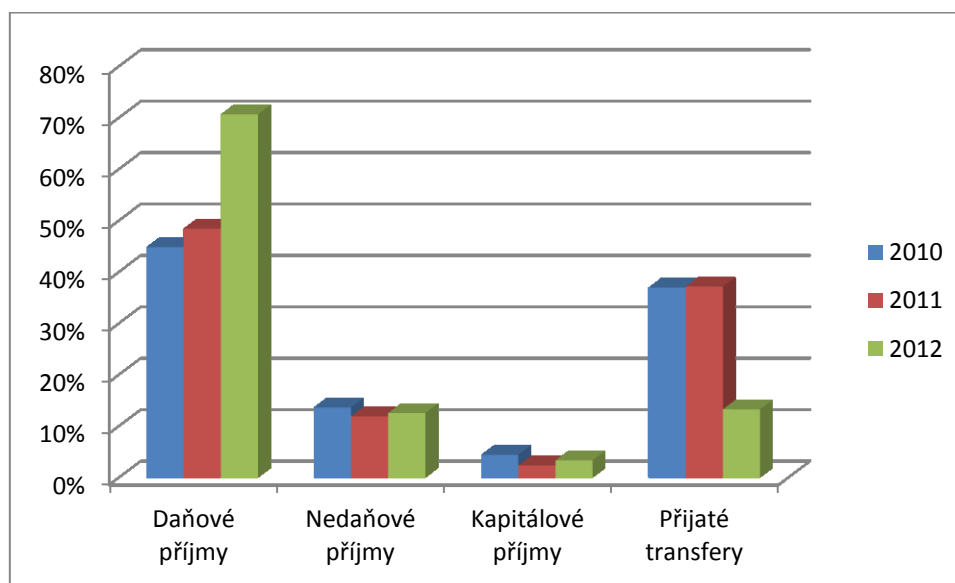
Tab. 3.1 ukazuje objem příjmů a výdajů v obci Valašské Meziříčí jak v korunách, tak i v procentním vyjádření. Je zde zřetelně vidět, že objem celkových příjmů i výdajů od roku 2010 výrazně klesá. Příčinnou je ekonomická a následně i hospodářské krize, která propukla v 2. polovině roku 2008 v USA a postupně se dostala i do hospodářství Evropy. Následné dopady se projevily i v dalších letech a nevyhnuly se ani sledované obci. Úbytek příjmů i výdajů v roce 2012 byl také způsoben tím, že sociální dávky od roku 2012 začal vyplácet úřad práce a tedy sociální transfery, které se řadí k průtokovým dotacím, přestaly být příjmem obce. Na druhou stranu již nejsou ani vynakládány jako běžné výdaje.

Tab. 3.1 Vývoj rozpočtových příjmů a výdajů obce Valašské Meziříčí (v tis. Kč)

	2010		2011		2012	
Daňové příjmy	277 455,28	44,87%	274 738,63	48,47%	301 858,13	70,71%
Nedaňové příjmy	84 534,89	13,67%	67 613,80	11,93%	53 773,09	12,60%
Kapitálové příjmy	27 557,40	4,46%	13 546,37	2,39%	14 445,47	3,38%
Přijaté transfery	228 824,92	37,00%	210 906,10	37,21%	56 820,85	13,31%
Příjmy celkem	618 372,49		566 804,90		426 897,54	
Běžné výdaje	460 561,59	76,52%	468 875,04	82,21%	345 119,77	85,06%
Kapitálové výdaje	141 296,25	23,48%	101 447,29	17,79%	60 636,79	14,94%
Výdaje celkem	601 857,84		570 322,33		405 756,56	

Zdroj: [11], vlastní zpracování

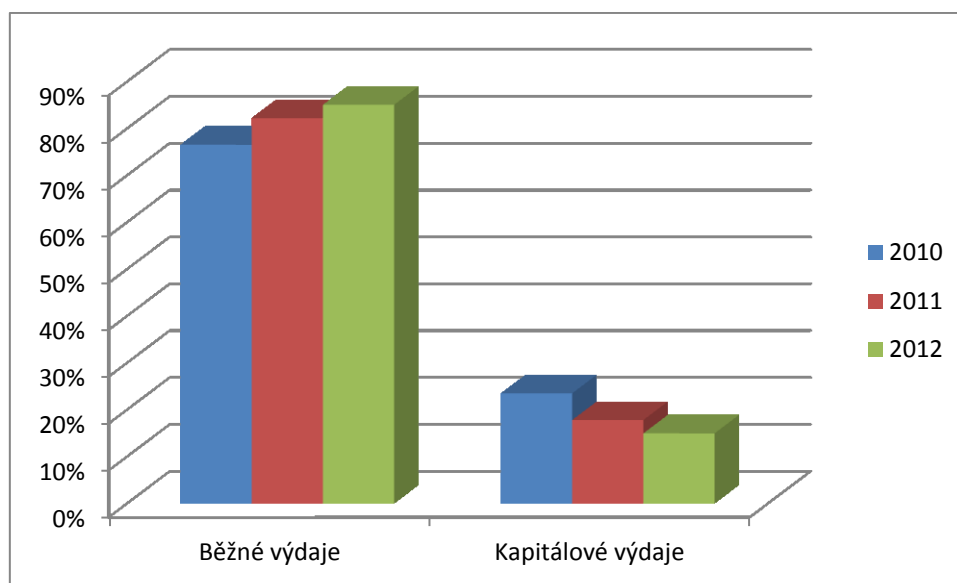
Graf 3.1 Vývoj rozpočtových příjmů obce Valašské Meziříčí vyjádřen procentuálně

Zdroj: [11], vlastní zpracování

Může se zdát, že z grafu 3.1, že daňové příjmy sledované obce každoročně výrazně rostou, ale když se podíváme na jejich skutečný objem v roce 2010 a 2011 se pohyboval na stejné úrovni, pouze v roce 2012 byl zaznamenán mírný nárůst, ovšem celkově se nejvíce příjmy snižovaly v oblasti přijatých transferů, tedy v této oblasti výrazně klesal procentuální podíl na celkových příjmech, a tudíž se v procentuálním vyjádření jeví, že daňové příjmy výrazně rostou, i když tomu tak ve skutečnosti není.

Graf 3.2 Vývoj rozpočtových výdajů obce Valašské Meziříčí vyjádřen procentuálně

Zdroj: [11], vlastní zpracování

Objem kapitálových výdajů obce Valašské Meziříčí každoročně klesal mezi lety 2010 a 2012 a to se projevilo jako procentuální pokles na celkových výdajích. Procentuálně tedy rostou běžné výdaje, jak ukazuje graf 3.2, ovšem ty se ve svém objemu v roce 2010 a 2011 výrazně neměnily a v roce 2012 dokonce zaznamenaly pokles což je zřejmé z Tab. 3.1.

3.2.2 Saldo rozpočtu

Saldo rozpočtu je vyjádření pro rozdíl mezi celkovými příjmy obce a celkovými výdaji obce jak ukazuje Tab. 3.2.

Saldo rozpočtu by mělo nabývat kladných hodnot, protože pak je převis příjmů oproti výdajům. Pokud hodnota vyjde záporná, ukazuje to na deficitní rozpočet. Obec tedy realizuje více výdajů než příjmů. To však nemusí být rozhodující problém v hospodaření obce, protože deficit může být financován z úspor z minulých let nebo z dotací, které obec obdrží až následující rok nebo úvěrem a podobně.

Tab. 3.2 Vývoj celkového salda rozpočtu města Valašské Meziříčí (v tis. Kč)

	2010	2011	2012
Příjmy celkem	618 372,49	566 804,90	426 897,54
Výdaje celkem	601 857,84	570 322,33	405 756,56
Saldo rozpočtu	16 514,65	-3 517,43	21 140,98

Zdroj: [11], vlastní zpracování

Obec Valašské Meziříčí vykazuje v letech 2010 i 2012 přebytkový rozpočet, avšak schodek rozpočtu se objevil v roce 2011. Tlak na deficit vyvolávají zejména investice nebo i běžné výdaje na opravy svého majetku, které jsou mnohdy nákladné. Často je vyžadována spoluúčast obce k investičním dotacím. Deficit celkového salda byl v roce 2011 způsoben hlavně tím, že schválená dotace byla obci Valašské Meziříčí vyplacena až v roce 2012. Schodek byl financován z finančních prostředků minulých let, jak lze vidět z Přílohy č. 1.

3.2.3 Provozní saldo

Významným údajem pro posouzení finančního zdraví obce je provozní saldo, které vyjadřuje rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji. Běžné příjmy představují součet daňových příjmů, nedaňových příjmů a zahrnují se zde i neinvestiční dotace. Běžnými výdaji se rozumí ty na běžný provoz obce a její údržbu včetně neinvestiční obnovy majetku. Jsou to tedy všechny výdaje kromě investičních.

Pokud běžné příjmy převyšují běžné výdaje, provozní saldo je přebytkové. Přebytkové provozní saldo vyjadřuje skutečné vlastní finanční prostředky, se kterými může obec volně nakládat podle svých potřeb. Prostředky nejsou poskytnuty na konkrétní projekt, ale na financování toho, co je pro určitou obec důležité například na další investice, obnovu obecního majetku, pro splácení dluhů, nebo si prostředky uspoří či tvoří rezervy. Deficit provozního salda pro obec není příznivý, protože obec nedisponuje dostatkem pravidelných příjmů na úhradu běžného provozu obce.

Tab. 3.3 Vývoj provozní saldo obce Valašské Meziříčí (v tis. Kč)

	2010	2011	2012
Běžné příjmy (včetně neinvestičních transferů)	518 365,26	505 805,63	403 450,40
Běžné výdaje	460 561,59	468 875,04	345 119,77
Provozní saldo	57 803,67	36 930,59	58 330,63

Zdroj: [11], vlastní zpracování

Běžné příjmy i výdaje se v letech 2010 a 2011 vyvíjely podobně, ale v roce 2012 došlo k výraznému úbytku běžných výdajů, který byl způsoben odlivem sociálních dávek

z rozpočtu města. Provozní saldo je ve sledovaných letech přebytkové a v roce 2012 dosáhlo téměř 60 milionů Kč, přesto považují provozní saldo za nízké, protože představuje pouze kolem 14 % z běžných příjmů. Vliv měly především vysoké dotace veřejnoprávním subjektů i tehdy, kdy to běžné příjmy obce nedovolovaly. Finančně nejzdravější obce dosahují 30 % a průměr v České republice je 20 %. [13]

3.3 Příjmy obce Valašské Meziříčí

3.3.1 Daňové příjmy

Obec se již několik let potýká s úbytkem obyvatel a právě tento počet je rozhodujícím faktorem pro výši daňových příjmů, které jsou obcím přidělovány.

Tab. 3.4 Struktura daňových příjmů v rozpočtu obce Valašské Meziříčí (v tis. Kč)

Položka	2010	2011	2012
Daň z příjmu fyzických osob	60 893,07	65 507,66	68 075,44
Daň z příjmu právnických osob	64 661,19	56 509,14	57 701,62
Daň z přidané hodnoty	107 296,32	105 675,57	99 469,02
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	12 581,06	4 673,90	51,33
Místní poplatky z vybíraných činností a služeb	4 189,73	4 673,90	14 816,14
Ostatní odvody z vybraných činností a služeb	1 535,77	996,45	14 210,69
Správní poplatky	7 707,34	7 380,58	6 634,40
Daně z majetku	18 590,80	20 611,74	40 899,49
Daňové příjmy celkem	277 455,28	274 738,63	301 858,13

Zdroj: [11], vlastní zpracování

Jak ukazuje Tab. 3.4 nejvýznamnější podíl na daňových příjmech má daň z přidané hodnoty, daň z příjmu právnických osob a daň z příjmu fyzických osob. Příjmy z daně z přidané hodnoty a daně z právnických osob mají v průběhu let 2010 – 2012 klesající trend. U příjmů z daně z fyzických osob je trend rostoucí. Skokový nárůst je zaznamenán u majetkových daní, konkrétně u daně z nemovitosti, dále rostou příjmy z místních poplatků z vybraných činností a služeb a ostatní odvody z vybraných činností a služeb.

3.3.2 Nedaňové příjmy

Tab. 3.5 ukazuje, že v roce 2010 měla obec Valašské Meziříčí vysoké celkové nedaňové příjmy, což bylo způsobeno přijetím pojistných náhrad. Výrazně největší nedaňové příjmy plynou obci z pronájmu majetku. Valašské Meziříčí na jedné straně vlastní mnoho majetku a z něj plynou vysoké příjmy, ale druhou stránkou je fakt, že musí vynakládat mnoho

finančních prostředků na jejich údržbu, opravy a podobně. Další složkou, která vyčnívá, jsou ostatní nedaňové příjmy především v roce 2010, příčinou bylo již výše zmiňované přijetí pojistných náhrad.

Tab. 3.5 Struktura daňových příjmů v rozpočtu obce Valašské Meziříčí (v tis. Kč)

Položka	2010	2011	2012
Příjmy z vlastní činnosti	3 350,74	3 290,59	3 986,47
Odvody přebytků organizací s přímým vztahem	1 858,81	420,5	0,00
Příjmy z pronájmu majetku	47 492,09	46 605,2	37 048,22
Výnosy z finančního majetku	3 871,48	2553,78	820,78
Přijaté sankční platby	3 128,64	3 111,64	3 111,64
Přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let	2 455,81	785,01	101,66
Příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku	17,53	11,12	8,1
Ostatní nedaňové příjmy	16 484,49	6 922,04	5 868,08
Příjmy z užívání výhradních práv k přírodním zdrojům	37,8	56,5	75
Splátky půjčených prostředků od obecně prospěšných společností a podobných subjektů	20	0	0
Splátky půjček z prostředků od obyvatelstva	3 708,72	3 904,33	2753,16
Nedaňové příjmy celkem	84 534,89	67 613,80	53 773,09

Zdroj: [11], vlastní zpracování

3.3.3 Kapitálové příjmy

Tab. 3.6 ukazuje, že nejvíce příjmů měla obec Valašské Meziříčí z prodeje dlouhodobého majetku a to převážně v oblastech bytového hospodářství, všeobecné vnitřní správy a zdravotnictví. Ostatní kapitálové příjmy vznikly v letech 2011, 2012 a plynuly z darů na pořízení dlouhodobého majetku v oblastech tělovýchovy, průmyslu, obchodu a služeb a kultury.

Tab. 3.6 Struktura kapitálových příjmů v rozpočtu obce Valašské Meziříčí (v tis. Kč)

Položka	2010	2011	2012
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku	27 557,4	13 446,37	13 725,48
Ostatní kapitálové příjmy	0	100	720
Kapitálové příjmy celkem	27 557,40	13 546,37	14 445,47

Zdroj: [11], vlastní zpracování

3.3.4 Přijaté transfery

Přijaté transfery jsou druhým nejvýznamnějším zdrojem příjmů obce po daňových příjmech. Na celkových příjmech se podílí v roce 2010 a v roce 2012 37 %, ovšem v roce

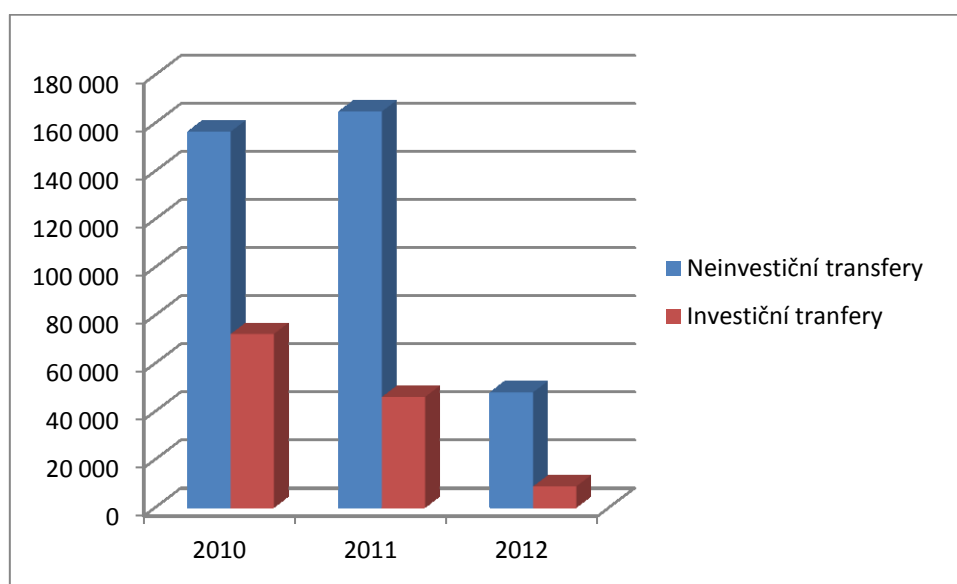
2012 prudce klesly, a již představovaly pouze 13% podíl na celkových příjmech obce Valašské Meziříčí, což je způsobeno změnou v systému v roce 2012, kdy sociální transfery již nejsou součástí rozpočtu obce.

Tab. 3.7 Přehled přijatých transferů v tis. Kč

Položka	2010	2011	2012
Neinvestiční transfery	156 440,75	164 838,89	47 983,06
Investiční transfery	72 253,87	46 067,20	8 837,81
Přijaté transfery celkem	228 694,62	210 906,10	56 820,85

Zdroj: [11], vlastní zpracování

Graf 3.3 Přehled přijatých transferů (v tis. Kč)

Zdroj: [11], vlastní zpracování

3.4 Výdaje obce

3.4.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje jsou výdaje, které se každoročně opakují a slouží na financování běžného provozu obce. Vysoké výdaje v obci Valašské Meziříčí byly vynakládány především v oblasti sociálních dávek, avšak došlo ke změně systému, kdy od roku 2012 přestaly být sociální dávky součástí rozpočtu města. Skok byl zaznamenán řádově přes 100 miliónů Kč, ale na chod obce Valašské Meziříčí tato skutečnost nemá takový vliv, protože sociální dávky se řadí k průtokovým dotacím, to tedy znamená, že pro tento účel dostali příjmy a stejný objem také na sociálních dávkách vynaložili. Nákup služeb tvoří každoročně výdaje v hodnotě kolem 90 miliónů Kč. Obec Valašské Meziříčí platí za služby pošty,

telekomunikací a radiokomunikací, peněžních ústavů, za konzultační, poradenské a právní služby či za školení a vzdělávání a ostatní výdaje. Lidské zdroje jsou ve státní správě nepostradatelné, proto na platy a povinné pojistné placené zaměstnavatelem obec poskytuje z celkových běžných výdajů přibližně 20 %, to odpovídá částce pohybující se kolem 85 milionů Kč, jehož součástí byly dotace z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost na tři realizované projekty. Realizace projektu proběhla v letech 2010 – 2012. Mezi další významné položky běžných výdajů se řadí i neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím. Běžné výdaje tvoří i ostatní nákupy, kde jsou zařazeny například opravy a údržba, ostatní nákupy dlouhodobého nehmotného majetku, pohoštění, cestovné a jiné.

Tab. 3.8 Struktura běžných výdajů v rozpočtu obce Valašské Meziříčí (v tis Kč)

	2010	2011	2012
Platy	59 517,48	57 366,91	56 409,70
Ostatní platy za provedenou práci	6 194,41	5 820,16	6 645,77
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	21 278,32	20 852,84	21 185,77
Nákupy materiálu	5 594,66	4 614,80	7 716,28
Úroky a ostatní finanční výdaje	1 714,68	1 482,58	1 873,42
Nákupy vody, paliv a energie	26 192,43	26 484,25	25 023,08
Náкуп služeb	95 830,65	90 154,61	83 542,23
Ostatní nákupy	39 350,33	42 963,13	27 636,25
Výdaje spojené s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary	9 266,53	8 973,95	9 433,54
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům	8 507,05	11 242,93	10 635,23
Neinvestiční transfery neziskovým a podobným subjektům	9 526,46	13 731,31	18 262,65
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	100,00	300,00	100,00
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	2 414,48	2 241,69	2 280,80
Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	52 821,21	58 535,00	60 007,25
Ostatní neinvestiční transfery jiným veřejným rozpočtům	17 173,38	14 925,15	12 314,46
Sociální dávky	100 364,90	108 349,94	8,72
Náhrady placené obyvatelstvu	152,35	216,97	180,48
Ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu	696,16	518,83	1 830,36
Ostatní neinvestiční transfery do zahraničí	20,01	0,00	0,00
Neinvestiční půjčené prostředky obyvatelstvu	3 846,10	0,00	0,00
Běžné výdaje celkem	460 561,59	468 775,05	345 085,99

Zdroj: [11], vlastní zpracování

3.4.2 Kapitálové výdaje

Tab. 3.9 ukazuje, že v roce 2010 sledovaná obec nejvíce vynaložila prostředky v podobě investičních transferů veřejným rozpočtům ústřední úrovně, v hodnotě 10 milionů Kč, dále pak na nákup majetkových podílů a to v hodnotě 4,8 milionů Kč nebo také na nákup ostatního dlouhodobého nehmotného majetku. Za částku 1,3 milionů Kč koupili pozemky. V roce 2011 poskytli také, jako v předchozím roce, transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně, ale již v mnohem menší míře, pouze 2,5 milionů Kč. Nakoupili programové vybavení za 1,2 miliony Kč a s tím související výpočetní techniku za 1,9 milionů Kč. V tomto roce koupili i dopravní prostředky za 1,5 milionů Kč a pozemky za 900 tisíc Kč. V roce 2012 jsou celkové kapitálové výdaje velmi nízké. Za zmínku zde stojí programové vybavení za částku 2,8 milionů Kč a investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně, v částce o něco vyšší než rok dříve.

Tab. 3.9 Struktura kapitálových výdajů v rozpočtu obce Valašské Meziříčí (v tis Kč)

	2010	2011	2012
Pořízené dlouhodobého nehmotného majetku	2 392,74	2 223,41	2 809,26
Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	695,58	3 419,43	539,45
Pozemky	1 316,86	929,72	796,66
Nákup akcií a majetkových podílů	4 800,00	0,00	0,00
Investiční transfery podnikatelským subjektům	0,00	193,50	314,00
Investiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	10 046,00	2 523,81	2 833,89
Kapitálové výdaje	141 296,25	101 447,29	60 636,79

Zdroj: [11], vlastní zpracování

4 Aplikace metod hodnotící finanční zdraví vybrané obce

4.1 Finanční metoda

4.1.1 Okruh příjmů

4.1.1.1 Ukazatel daňových příjmů na obyvatele obce

Daňové příjmy jsou pro obce jedním z nejvýznamnějších zdrojů rozpočtových příjmů, proto je tento ukazatel považován za nejdůležitější ukazatel v oblasti příjmů. Čím větší daňové příjmy má obec, tím má větší možnost se rozvíjet a zlepšovat podmínky v obci.

Tab. 4.1 Ukazatel B1: Daňové příjmy na obyvatele obce

Skladba ukazatele B1			Způsob výpočtu
	Bližší vymezení	Označení	$\frac{PD}{O}$
Daňové příjmy	RS: třída 1, daňové příjmy	PD	
Počet obyvatel obce	K 1. 1. příslušného roku	O	
Standard ukazatele pro rok 2012			
PD v Kč	O	Standard v Kč/obv.	
145 534 554 590	10 503 477	13 856	
Výše ukazatele pro Valašské Meziříčí			
Rok	PD v Kč	O	Hodnota v Kč / obv.
2010	277 455 280	27 176	10 210
2011	274 738 630	27 071	10 148
2012	301 858 130	26 793	11 266

Zdroj: [1] str. 59, [11], [12], vlastní zpracování

Při vyhodnocování ukazatele daňových příjmů na obyvatele budou hodnoceny lépe obce dosahující co nejvyšších daňových příjmů. V České republice je standard na jednoho obyvatele 13 856 Kč, tedy průměrné daňové příjmy za všechny obce České republiky na jednoho obyvatele.

Tab. 4.1 ukazuje, že hodnota pro sledovanou obec Valašské Meziříčí hodnoty standardu nedosahuje, což je také způsobeno tím, že se do standardu započítává hodnota daňových příjmů i za Hlavní město Prahu a ta posunuje hodnotu standardu směrem nahoru. Přesto lze sledovat že, daňové příjmy v obci Valašské Meziříčí v roce 2012 vzrostly.

4.1.1.2 Ukazatel příjmů z pronájmu majetku na obyvatele

Příjmy z pronájmu majetku a příjmy z úroků a realizace finančního majetku tvoří mimo jiné jednu z nejvýznamnějších složek nedaňových příjmů.

Nedaňové příjmy, jsou takové, které obec přijímá v souvislosti s její vlastní činností a činnosti týkající se hospodaření s jejím majetkem. Nedaňové příjmy nepředstavují v obci Valašské Meziříčí vysoké příjmy vzhledem k celkovým příjmům, je to pouze v průměru 12,5 % ve sledovaných letech, jak vyplývá z Tab. 3.1.

Vypovídající schopnost nedaňových příjmů na obyvatele může být zavádějící, protože různě velké obce mohou vykonávat rozdílné činnosti s pověřením státu a to například i pro jiné obce. Proto se jeví jako správnější varianta posuzování poměru nedaňových příjmů k běžným výdajům obce, kde se hodnotí jaký je vztah mezi běžnými výdaji a nedaňovými příjmy. Tento vztah je zařazen do oblasti výdajů, proto se mu budu věnovat níže.

Mezi nedaňové příjmy se řadí příjmy z vlastní činnosti, výnosy z pronájmu majetku, příjmy z úroků a realizace finančního majetku, příjmy z vydobytych nerostů a ostatní nedaňové příjmy.

Příjmům z vlastní činnosti se v této části ukazatelů příjmů nebudu věnovat, protože dle metodických postupů se hodnotí s výdajovými ukazateli. Dále se zde nebudu věnovat příjmům, které mají spíše jednorázový charakter, jako jsou příjmy z pronájmu nekapitálového majetku a dále nezohledním ostatní příjmy, které jsou v rozpočtu obce méně významné. Zaměřím se tedy na příjmy z pronájmu majetku a na příjmy z úroků a realizace finančního majetku.

Hodnocení tohoto ukazatele příjmu z pronájmu majetku pro obec Valašské Meziříčí je nadprůměrné ve všech sledovaných letech. V roce 2012 mírně klesly příjmy na obyvatele, ale pořád se pohybují nad průměrnou hodnotou za všechny obce České republiky tedy nad standardem, jak ukazuje Tab. 4.2.

Tab. 4.2 Ukazatel B2 : Příjmy z pronájmu majetku na obyvatele

Skladba ukazatele B2			Způsob výpočtu
	Bližší vymezení	Označení	$\frac{PM}{O}$
Příjmy z pronájmu majetku	RS: podseskupení položek 213 – příjmy z pronájmu majetku	PM	
Počet obyvatel obce	K 1. 1. příslušného roku	O	
Standard ukazatele pro rok 2012			
PM v Kč	O	Standard v Kč/obv	
10 448 489 200	10 503 477	995	
Výše ukazatele pro Valašské Meziříčí			
Rok	PM v Kč	O	Hodnota v Kč/obv.
2010	47 492 090	27 176	1 754
2011	46 605 200	27 071	1 722
2012	37 048 220	26 793	1 382

Zdroj: [1] str. 60, [11], [12], vlastní zpracování

4.1.1.3 Ukazatel příjmů z úroků a realizace finančního majetku na obyvatele

Ukazatel příjmů z úroků a realizace finančního majetku na obyvatele zahrnuje v rozpočtové položce 214 například příjmy z úroků, příjmy z podílů na zisku a dividend, příjmy z úroků ze státních dluhopisů i úrokové příjmy finančních derivátů.

Tab. 4.3 Ukazatel B 3: Příjmy z úroků a realizace finančního majetku na obyvatele

Skladba ukazatele B3			Způsob výpočtu
	Bližší vymezení	Označení	$\frac{PF}{O}$
Příjmy z úroků a realizace finančního majetku	RS: podseskupení položek 214 - příjmy z úroků a realizace finančního majetku	PF	
Počet obyvatel obce	K 1. 1. příslušného roku	O	
Standard ukazatele pro rok 2012			
PF v Kč	O	Standard v Kč/obv.	
1 971 393 270	10 503 477	188	
Výše ukazatele pro Valašské Meziříčí			
Rok	PF v Kč	O	Hodnota v Kč/obv.
2010	3 871 480	27 176	142
2011	2 553 780	27 071	94
2012	820 780	26 793	31

Zdroj: [1] str. 61, [11], [12], vlastní zpracování

Ukazatel příjmů z úroků a realizace finančního majetku na obyvatele pro sledovanou obec ani v roce 2010, kdy byla zaznamenána nejvyšší hodnota za prozkoumávané období dle Tab. 4.3, nedosáhl standardu pro Českou republiku a navíc jeho trend výrazně klesá. Příčinou

můžou být i nízké úrokové sazby ve sledovaných letech, proto se obci ve sledovaném období nevyplatí držet finanční prostředky v této podobě.

4.1.1.4 Ukazatel kapitálových příjmů na obyvatele

Kapitálové příjmy jsou realizovány například prodejem investičního majetku, akcií či majetkových podílů a obvykle jsou to příjmy jednorázové, tedy nemají pravidelný charakter. Vzhledem k prodeji lze přepokládat snížení stavu majetku investičního i snížení výnosů z finančního majetku. Ovšem z jiného úhlu pohledu obec tyto příjmy může využít k nákupu nového investičního majetku, který je pro ni potřebnější nebo výnosnější.

Tab. 4.4 Ukazatel B 4: Kapitálové příjmy na obyvatele

Skladba ukazatele B4			Způsob výpočtu
	Bližší vymezení	Označení	$\frac{PK}{O}$
Kapitálové příjmy	RS: třída 3 – kapitálové příjmy	PK	
Počet obyvatel obce	K 1. 1. příslušného roku	O	
Standard ukazatele pro rok 2012			
PK v Kč	O	Standard v Kč/obv.	
8 742 712 450	10 503 477	832	
Výše ukazatele pro Valašské Meziříčí			
Rok	PK v Kč	O	Hodnota v Kč/obv.
2010	27 557 400	27 176	1015
2011	13 546 370	27 071	500
2012	14 445 470	26 793	539

Zdroj: [1] str. 62, [11], [12], vlastní zpracování

Ukazatel kapitálových příjmů na obyvatele pro konkrétní obec vyjadřuje, že pouze v roce 2010 dosáhl hodnoty vyšší než je vypočítaný standard pro Českou republiku a za sledované roky je vidět i z Tab. 4.4 podstatné snížení těchto příjmů. To může být vysvětlováno tím, že si obec ponechává velkou část tohoto majetku pro další zhodnocování. Hodnota se však od standardu tolik neodlišuje i proto, že zde záleží na velikosti obce. Čím větší obec, tím má k dispozici více finančních prostředků tudíž i majetku. Obec Valašské Meziříčí patří podle počtu obyvatel mezi obce střední velikosti.

4.1.1.5 Ukazatel uplatnění kapitálových příjmů

Ukazatel uplatnění kapitálových příjmů řeší otázku, zda příjmy získané z prodeje investičního majetku byly dále použity v rozpočtu, tedy například jsou-li příjmy opět použité na investice. Tedy všechny získané příjmy se investují a tím se zvýší celkové investiční výdaje. Kapitálové příjmy nemají nahrazovat zdroje, které jsou poskytnuty z běžných příjmů na investice a rozhodně by neměly být použity na krytí běžné spotřeby.

Tab. 4.5 Ukazatel B 5: Uplatnění kapitálových příjmů

Skladba ukazatele B5				Způsob výpočtu	
	Bližší vymezení	Označení	$\frac{(VK - PDk - PK)}{O}$		
Kapitálové výdaje	RS: třída 6 – kapitálové výdaje	VK			
Kapitálové dotace	RS: podseskupení položek 42 – kapitálové přijaté dotace	PDk			
Kapitálové příjmy	RS: třída 3 – kapitálové příjmy	PK			
Počet obyvatel obce	K 1. 1. příslušného roku	O			
Standard ukazatele pro rok 2012					
VK v Kč		PDk v Kč	PK v Kč	O	Standard v Kč/obv.
67 413 752 450		20 149 641 510	8 742 712 450	10 503 477	3 668
Výše ukazatele pro Valašské Meziříčí					
Rok	VK v Kč	PDk v Kč	PKv Kč	O	Hodnota v Kč/obv.
2010	141 296 250	72 253 870	27 557 400	27 176	1 527
2011	101 447 290	46 067 200	13 546 370	27 071	1 545
2012	60 636 790	8 837 810	14 445 470	26 793	1 394

Zdroj: [1] str. 62, [11], [12], vlastní zpracování

Tab. 4.5 ukazuje, že vypočtené hodnoty pro Valašské Meziříčí jsou kladné, což se hodnotí jako příznivé i přesto, že nedosahují standardu. Kdyby byly hodnoty ukazatele uplatnění kapitálových příjmů záporné, znamenalo by to, že kapitálové výdaje by byly nižší než kapitálové příjmy, tedy kapitálové příjmy by byly použity k úhradě běžných výdajů, což není správné a je pouze krátkozrakým řešením, bez ohledu na další výhled do budoucna.

4.1.1.6 Ukazatel kapitálových dotací na obyvatele

Dotace neboli transfery jsou dalším zdrojem příjmů obce. Lze je rozdělit na dotace poskytované nárokovým a nenárokovým způsobem. Nárokové dotace se poskytují všem obcím a pravidelně na pokrytí běžných činností. Jejich velikost je odvozena od rozsahu státní správy, kterou obec vykonává, proto nejsou zahrnuté do hodnocení ukazatele kapitálových dotací na obyvatele a jsou zde zahrnuty pouze nenárokové dotace, které odrážejí aktivitu obce

ucházet se o dotační prostředky z různých programů například ze státního rozpočtu či státních fondů.

Tab. 4.6 Ukazatel B6: Kapitálové dotace na obyvatele

Skladba ukazatele			Způsob výpočtu
	Bližší vymezení	Označení	$\frac{PDk}{O}$
Kapitálové dotace	RS: podseskupení položek 42 – kapitálové přijaté dotace	PDk	
Počet obyvatel obce	K 1. 1. příslušného roku	O	
Standard ukazatele pro rok 2012			
PDk v Kč	O	Standard v Kč/obv.	
20 149 641 510	10 503 477	1918	
Výše ukazatele pro Valašské Meziříčí			
Rok	PDk v Kč	O	Hodnota v Kč/obv.
2010	72 253 870	27 176	2 659
2011	46 067 200	27 071	1 702
2012	8 837 810	26 793	330

Zdroj: [1] str. 64, [11], [12], vlastní zpracování

Hodnota ukazatele kapitálových dotací na obyvatele pro sledovanou obec je v roce 2010 relativně vysoká a je i vyšší než je standard dle údajů v Tab. 4.6. Další roky hodnoty výrazně klesají, protože v roce 2011 investiční přijaté transakce od veřejných rozpočtů územní úrovně na regionální rozvoj klesly o třetinu a v roce 2012 už jsou nulové. V roce 2011 a 2012 obec Valašské Meziříčí obdržela vysoké dotace na úplnou rekonstrukci domu sociálních služeb a to jak ze Strukturálních fondů Evropské unie, z regionálního operačního programu Střední Morava i ze Státního fondu životního prostředí. V roce 2012 krajský úřad pozastavil poskytování větších dotací z důvodu vyčkávání na vývoj další politické situace, proto ani Valašské Meziříčí neobdrželo velký objem dotací.

4.1.2 Okruh výdajů 1

Skladba ukazatelů okruhu výdajů 1 je rozčleněna z hlediska druhového třídění rozpočtové skladby.

4.1.2.1 Ukazatel podílu opakujících se příjmů na běžných výdajích

Ukazatel podílu opakujících se příjmů na běžných výdajích vyjadřuje bilanci mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji. Běžné příjmy jsou každoročně opakující se příjmy i běžné výdaje se každoročně opakují a slouží tak ke spotřebě. U obou skupin se jejich výše mezi

jednotlivými roky příliš nemění. Tab. 4.7 ukazuje, že opakující se příjmy jsou každoročně vyšší než běžné výdaje ve sledované obci.

Tab. 4.7 Ukazatel B 7: Podíl opakujících se příjmů na běžných výdajích

Skladba ukazatele B7			Způsob výpočtu
	Blížší vymezení	Označení	$\frac{PO}{VB}$
Opakující se příjmy	RS: třída 1, daňové příjmy + podseskupení položek 211 – příjmy z vlastní činnosti, 212 – odvody organizací s přímým vztahem, 213 – příjmy z pronájmu majetku, 214 – příjmy z úroků a realizace finančního majetku, 411 – neinvestiční přijaté dotace od veřejných rozpočtů centrální úrovně, 412 – neinvestiční přijaté dotace od veřejných rozpočtů územní úrovně	PO	
Běžné výdaje	RS: třída 5 – běžné výdaje	VB	
Standard ukazatele pro rok 2012			
PO v Kč		VB v Kč	Standard v Kč
183 346 547 400		167 661 404 060	1,09
Výše ukazatele pro Valašské Meziříčí			
Rok	PO v Kč	VB v Kč	Hodnota v Kč
2010	490 378 050	460 561 590	1,07
2011	490 901 690	468 875 040	1,05
2012	391 532 780	345 119 770	1,13

Zdroj: [1] str. 65, [11], [12], vlastní zpracování

4.1.2.2 Ukazatel kapitálových výdajů na obyvatele

Kapitálovými výdaji se rozumí dlouhodobější investice do majetku sloužícímu pro účely dané obce. Vhodné je měření výše kapitálových výdajů v přepočtu na jednoho obyvatele a to z důvodu, že každá obec vykonává například jiné funkce, nebo má rozdílné způsoby po zajišťování veřejných statků.

Standardu se ukazatel kapitálových výdajů na obyvatele pro sledovanou obec přiblížil pouze v roce 2010 dle Tab. 4.8 a v dalších letech výše výrazně klesá. Mezi faktory, které ovlivňují tento ukazatel, patří aktivita obcí při získávání nenárokových dotací a dále také velikost obce.

Tab. 4.8 Ukazatel B 8: Kapitálové výdaje na obyvatele

Skladba ukazatele B8			Způsob výpočtu
	Bližší vymezení	Označení	$\frac{VK}{O}$
Kapitálové výdaje	RS: třída 6 – kapitálové výdaje	VK	
Počet obyvatel obce	K 1. 1. příslušného roku	O	
Standard ukazatele pro rok 2012			
VK v Kč		O	Standard v Kč/obv.
67 413 752 450		10 503 477	6 418
Výše ukazatele pro Valašské Meziříčí			
Rok	VK v Kč	O	Hodnota v Kč/obv.
2010	141 296 250	27 176	5 199
2011	101 447 790	27 071	3 748
2012	60 636 790	26 793	2 263

Zdroj: [1] str. 66, [11], [12], vlastní zpracování

4.1.3 Okruh výdajů 2

Skladba ukazatelů v okruh výdajů 2 je rozčleněna z hlediska odvětvového třídění rozpočtové skladby.

4.1.3.1 Ukazatel výdajů na pozemní komunikace na obyvatele

Ukazatel výdajů na pozemní komunikace na obyvatele představuje výdaje spojené se správou, údržbou, včetně zimní údržby, opravami, technickou obnovou, výstavbou silniční sítě a jejích součástí včetně komunálních komunikací a dále zahrnuje výdaje spojené se správou, údržbou a výstavbou chodníků, odstavných ploch, parkovišť a cyklistických stezek.

Tab. 4.9 Ukazatel B 9 : Výdaje na pozemní komunikace na obyvatele

Skladba ukazatele B9			Způsob výpočtu	
	Bližší vymezení	Označení	$\frac{VS - PS}{O}$	
Výdaje na pozemní komunikace	RS: paragrafy 2212, 2219	VS		
Příjmy na pozemní komunikace	RS: paragrafy 2212, 2219	PS		
Počet obyvatel obce	K 1. 1. příslušného roku	O		
Standard ukazatele pro rok 2012				
VS v Kč	PS v Kč	O	Standard v Kč/obv.	
8 851 745 230	553 437 320	10 503 477	790	
Výše ukazatele pro Valašské Meziříčí				
Rok	VS v Kč	PS v Kč	O	Hodnota v Kč/obv.
2010	28 545 970	0	27 176	1 050
2011	29 818 890	0	27 071	1 102
2012	15 336 190	2 486 750	26 793	480

Zdroj: [1] str. 67, [11], [12], vlastní zpracování

Podle Tab. 4.9 obec Valašské Meziříčí vykazuje v letech 2010 a 2011 hodnotu tohoto ukazatele přesahující standard a tedy je vydáváno v této oblasti více peněžních prostředků než v roce 2012, či než vykazuje průměr pro Českou republiku. V roce 2012 je hodnota ukazatele výrazně podprůměrná, což se dá vysvětlit i tím, že bylo vydáváno méně finančních prostředků na zimní údržbu.

4.1.3.2 Ukazatel výdajů na veřejnou silniční dopravu na obyvatele

Tab. 4.10 Ukazatel B 10: Výdaje na veřejnou silniční dopravu na obyvatele

Skladba ukazatele B10			Způsob výpočtu	
	Bližší vymezení	Označení	$\frac{VD - PD}{O}$	
Výdaje na silniční dopravu	RS: paragrafy 2221, 2222, 2229	VDs		
Příjmy na silniční dopravu	RS: paragrafy 2221, 2222, 2229	PDs		
Počet obyvatel obce	K 1. 1. příslušného roku	O		
Standard ukazatele pro rok 2012				
VDs v Kč	PDs v Kč	O	Standard v Kč/obv.	
17 419 716 190	182 630 350	10 503 477	1 641	
Výše ukazatele pro Valašské Meziříčí				
Rok	VDs v Kč	PDs v Kč	O	Hodnota v Kč/obv.
2010	11 287 690	363 400	27 176	402
2011	10 916 300	354 030	27 071	490
2012	11 376 110	365 280	26 793	411

Zdroj: [1] str. 67, [11], [12], vlastní zpracování

Při vyhodnocování ukazatele výdajů na veřejnou silniční dopravu na obyvatele pro obec Valašské Meziříčí lze vidět v Tab. 4.10, že příjmy i výdaje se v průběhu sledovaných let příliš nemění. Obec zdaleka nedosahuje standardu pro Českou republiku a lze to vysvětlit i tím, že standard, který ukazuje průměrnou hodnotu výdajů v České republice, je poměrně značně ovlivněn největšími městy České republiky, jako je Praha, Brno, Ostrava, Plzeň a jiném, protože tento ukazatel vyjadřuje, kolik prostředků je vydáváno na veřejnou silniční dopravu meziměstskou i městskou. Do této oblasti jsou převážně zahrnuty výdaje na obslužnost území v linkové osobní dopravě, příspěvky na provoz ekologické autobusové dopravy i výdaje na pořízení autobusových zastávek městské hromadné dopravy pro cestující včetně bezbariérových nástupišť. Největší města České republiky vynakládají mnohem více peněžních prostředků na zajišťování této činnosti, než si mohou dovolit menší města nebo obce.

4.1.3.3 Ukazatel výdajů na školství na žáka

Standard ukazatele výdajů na školství na žáka ukazuje, že průměrně v České republice je na žáka vydáno více finančních prostředků, než vynakládá obec Valašské Meziříčí, i když hodnota ukazatele se, dle Tab. 4.11, každý sledovaný rok zvyšuje.

Tab. 4.11 Ukazatel B 11: Výdaje na školství na žáka

Skladba ukazatele B11			Způsob výpočtu	
	Bližší vymezení	Označení	$\frac{V\check{S} - P\check{S}}{\check{Z}}$	
Výdaje na školství	RS: paragrafy 3111,3113,3141	VŠ		
Příjmy na školství	RS: paragrafy 3111, 3113, 3141	PŠ		
Počet žáků základních a mateřských škol	školní rok	Ž		
Standard ukazatele pro rok 2012				
VŠ v Kč	PŠ v Kč	Ž	Standard v Kč/žák	
19 593 761 880	637 584 330	1 137 163	16 670	
Výše ukazatele pro Valašské Meziříčí				
Rok	VŠ v Kč	PŠ v Kč	Ž	Hodnota v Kč/žák
2010	34 084 820	2 005 140	3 463	9 264
2011	37 909 690	648 630	3 456	10 782
2012	37 469 210	0	3 312	11 313

Zdroj: [1] str. 68, [11], [12], vlastní zpracování

4.1.3.4 Ukazatel výdajů na bytové hospodářství na obyvatele

Tab. 4.12 Ukazatel B 12: Výdaje na bytové hospodářství na obyvatele

Skladba ukazatele B12			Způsob výpočtu
	Bližší vymezení	Označení	$\frac{VT - PT}{O}$
Výdaje na bytové hospodářství	RS: paragrafy 3611, 3612, 3619	VT	
Příjmy na bytové hospodářství	RS: paragrafy 3611, 3612, 3619	PT	
Počet obyvatel obce	K 1. 1. příslušného roku	O	
Standard ukazatele pro rok 2012			
VT v Kč	PT v Kč	O	Standard v Kč/obv.
5 079 830 720	8 672 635 120	10 503 477	- 342
Výše ukazatele pro Valašské Meziříčí			
Rok	VT v Kč	PT v Kč	Hodnota v Kč/obv.
2010	8 685 540	21 593 750	-475
2011	10 441 730	20 785 880	-382
2012	15 023 550	19 493 060	-167

Zdroj: [1] str. 68, [11], [12], vlastní zpracování

Při hodnocení ukazatele výdajů na bytové hospodářství na obyvatele v obci Valašské Meziříčí je možno sledovat, dle Tab. 4.12, zápornou hodnotu, která vyjadřuje, že příjmy převyšují výdaje v oblasti bytového hospodářství. Tyto příjmy se dále mohou použít k dalšímu rozvoji obce. Příjmy v této oblasti pro obec Valašské Meziříčí jsou poměrně stabilní, ale výdaje každý sledovaný rok stoupají, proto přebytek klesá. Obec Valašské Meziříčí by se v závislosti na tomto vývoji měla zaměřit na otázku, zda má obec z konkrétního majetku spíše užitek nebo prostředky na něj vynakládané jsou příliš vysoké a měla by uvažovat o jeho prodeji.

4.1.3.5 Ukazatel výstavby a údržby místních inženýrských sítí na obyvatele

Ukazatel výstavby a údržby místních inženýrských sítí je charakterizován příjmy a výdaji spojenými s plynifikací a elektrifikací.

Tab. 4.13 Ukazatel B13: Výstavba a údržba místních inženýrských sítí na obyvatele

Skladba ukazatele			Způsob výpočtu	
	Bližší vymezení	Označení	$\frac{VI - PI}{O}$	
Výdaje na výstavbu a údržbu místních inženýrských sítí	RS: paragraf 3633	VI		
Příjmy na výstavbu a údržbu místních inženýrských sítí	RS: paragraf 3633	PI		
Počet obyvatel obce	K 1. 1. příslušného roku	O		
Standard ukazatele pro rok 2012				
VI v Kč	PI v Kč	O	Standard v Kč/obv.	
95 722 260	193 004 110	10 503 477	-9	
Výše ukazatele pro Valašské Meziříčí				
Rok	VI v Kč	PI v Kč	O	Hodnota v Kč/obv.
2010	0	0	27 176	0
2011	0	0	27 071	0
2012	0	0	26 793	0

Zdroj: [1] str. 69, [11], [12], vlastní zpracování

Ve sledovaných letech obec Valašské Meziříčí v této oblasti nemá žádné příjmy ani výdaje, jak lze vidět v Tab. 4.13. Zde se projevuje nedostatek metody, na který jsem upozorňovala již výše a to, že ukazatelé obsahují jen vybrané příjmy a výdaje rozpočtu a některé rozpočtové paragrafy nejsou zohledněny. Finanční metoda nezohledňuje v ukazateli výstavby a údržby místních inženýrských sítí příjmy a výdaje v oblasti vodovodních a kanalizačních sítí, veřejného osvětlení, dálkového topení, telekomunikací a jiné. Právě v těchto oblastech má sledovaná obec nejvíce příjmů a výdajů.

4.1.3.6 Ukazatel kultury a sportu na obyvatele

Ukazatel kultury a sportu na obyvatele lze vyhodnotit pro sledovanou obec jako velmi pozitivní, protože nejen, že každý rok převyšuje standard, ale má rostoucí trend. Tedy každý rok je na tuto oblast vynakládáno více finančních prostředků na jednoho obyvatele, což se jistě projeví v kvalitě poskytovaných služeb například v oblasti divadelní, knihovnické, muzejní, galerijní, ochrany památek a péči o kulturní dědictví a další činnosti týkající se kultury, církví, sdělovacích prostředků, tělovýchovy či rekreace.

Tab. 4.14 Ukazatel B 14: Kultura a sport na obyvatele

Skladba ukazatele B14			Způsob výpočtu
	Bližší vymezení	Označení	$\frac{VL - PL}{O}$
Výdaje na kulturu a sport	RS: paragrafy 3314, 3315, 3316, 3317, 3319, 3321, 3322, 3326, 3329, 3341, 3349, 3391, 3392, 3393, 34,19, 3421, 3429	VL	
Příjmy na kulturu a sport	RS: paragrafy 3314, 3315, 3316, 3317, 3319, 3321, 3322, 3326, 3329, 3341, 3349, 3391, 3392, 3393, 34,19, 3421, 3429	PL	
Počet obyvatel obce	K 1. 1. příslušného roku	O	
Standard ukazatele pro rok 2012			
VL v Kč	PL v Kč	O	Standard v Kč/obv.
10 595 643 450	809 854 450	10 503 477	931
Výše ukazatele pro Valašské Meziříčí			
Rok	VL v Kč	PL v Kč	Hodnota v Kč/obv.
2010	26 762 060	228 410	980
2011	28 552 270	260 210	1 056
2012	32 860 040	560 130	1 206

Zdroj: [1] str. 69, [11], [12], vlastní zpracování

4.1.3.7 Ukazatel místních zastupitelských orgánů a správy na obyvatele

Hodnoty ukazatele místních zastupitelských orgánů a správy na obyvatele pro Valašské Meziříčí jsou oproti průměru za všechny obce v České republice velmi vysoké dle Tab. 4.15 a to je zde způsobeno především rozdílným výkonem v přenesené působnosti územních samospráv. Valašské Meziříčí jako obec s rozšířenou působností dostává vysoké dotace na přenesený výkon státní správy. Větší obce zajišťují tyto činnosti pro malé obce a ty potom od státu samozřejmě nedostávají peněžní prostředky.

Tab. 4.15 Ukazatel B 15: Místní zastupitelské orgány a správa na obyvatele

Skladba ukazatele B15			Způsob výpočtu	
	Bližší vymezení	Označení	$\frac{VZ - PZ}{O}$	
Výdaje na místní zastupitelské orgány a správu	RS: paragrafy 6112, 6171, položka 1361	VZ		
Příjmy na místní zastupitelské orgány a správu	RS: paragrafy 6112, 6171, položka 1361	PZ		
Počet obyvatel obce	K 1. 1. příslušného roku	O		
Standard ukazatele pro rok 2012				
VZ v Kč	PZ v Kč	O	Standard v Kč/obv.	
4 368 556 810	1 460 532 250	10 503 477	277	
Výše ukazatele pro Valašské Meziříčí				
Rok	VZ v Kč	PZ v Kč	O	Hodnota v Kč/obv.
2010	105 186 470	47 470 100	27 176	2 132
2011	116 879 070	24 151 170	27 071	3 461
2012	98 393 500	18 517 590	26 793	2 981

Zdroj: [1] str. 70, [11], [12], vlastní zpracování

4.1.4 Vyhodnocení finanční metody

Způsob výpočtu celkové vážené bodové hodnoty bonity

Hodnocení agregátní bonity vychází z vypočítaných vážených bodových hodnot pro jednotlivé ukazatele. Tyto ukazatele jednotlivě pro hodnocení celkové bonity obce nemají velký význam, a proto je provedena sumarizace dílčích ukazatelů bonity za jednotlivé okruhy a následně sumarizace dílčích ukazatelů bonity za všechny tři okruhy do souhrnného ukazatele. Hodnoty pro konkrétní obec jsou vyděleny standardem za Českou republiku a následně je každému výpočtu přidělena váha. Váha, která je přidělována jednotlivým standardům, je zvolena s důrazem na postavení a významnosti jednotlivých prvků standardu v rámci agregátní bonity. Ukazatelé jsou rozčleněny na dva, respektive tři okruhy. Okruh příjmů a dva okruhy výdajů. Každý okruh, pokud dosáhne hodnot standardu, dává v součtu hodnotu 1. **Celková vážená bodová hodnota kopíruje průměrné hodnoty v České republice, je-li hodnota 3.** Pokud bude celková vážená hodnota vyšší než 3, znamená to, že obec hospodář celkově lépe, než je standardní pro Českou republiku. Pokud je hodnota pod touto úrovní obec hospodář podprůměrně.

Dílčí vážená bodová hodnota bonity pro obec Valašské Meziříčí v okruhu příjmů

V předchozí části jsem uvedla postup výpočtu celkové vážené bodové hodnoty a zmíněna byla i váha, která je přidělována jednotlivým ukazatelům, ale váha se vypočte pro jednotlivé okruhy s menšími změnami.

Pro zjištění váhy pro jednotlivé ukazatele okruhu příjmů je nejdříve nutnost udělat sumu standardů za ukazatele B1-B6 z okruhu příjmů. Suma standardů ukazatelů B1- B6 tvoří 100 % a následně se určí, jaká procentuální část z těchto 100 % připadá na standard pro jednotlivé ukazatele B1- B6.

Příklad výpočtu váhy pro ukazatel daňové příjmy na obyvatele. Suma standardu pro Českou republiku je 21 417 Kč na obyvatele a to tvoří 100 %. Váha je uvedena pro rok 2012, a proto se vypočítá kolik procent je standard pro obec, v tomto případě 13 856 Kč na obyvatele, z celkové sumy standardů tedy 21 417 Kč.

Výpočet váhy pro ukazatel B1 Daňové příjmy na obyvatele:

$$\frac{13\,856 \cdot 100}{21\,417} = 64,7 \%$$

Z Tab. 4.16 je vidět, že největší váhu v okruhu příjmů má ukazatel daňových příjmů na obyvatele. Hodnota ukazatele pro Valašské Meziříčí v roce 2012 sice nedosahuje standardu, ale je vidět její rostoucí trend. V tomto okruhu přesahuje standard pouze ukazatel příjmů z pronájmu majetku. Ukazuje to, že obec umí velmi dobře hospodařit se svým majetkem a dosahuje zde příjmů vyšších než je republikový průměr. Negativně se na celkovém výsledku projevil ukazatel kapitálové dotace na obyvatele. V roce 2012 obec získala velmi nízké nenárokové dotace a to oproti standardu, i proti předešlým rokům.

Dílčí vážená bodová hodnota bonity za jednotlivé sledované roky se pohybuje průměrně kolem hodnoty 0,7. Jedná se o podprůměrnou hodnotu v rámci celé republiky, ale průměrné hodnotě, tedy hodnotě 1, není tolik vzdálená. Je dobré, že se hodnota drží alespoň v horní polovině podprůměrných hodnot, tedy nad hodnotou 0,5.

Tab. 4.16 Dílčí vážená bodová hodnota bonity pro obec Valašské Meziříčí v okruhu příjmů

Uka- zatel	Název ukazatel	Hodnota pro obec Kč/obv.			Stan- dard za ČR Kč/obv.	Pomocný výpočet			Váha v (%)	Vážená bodová hodnota		
						hodnota pro obec standard ČR				pomocný výpočet x váha		
		2010	2011	2012		2010	2011	2012		2010	2011	2012
B1	Daňové příjmy na obyvatele	10 210	10 148	11 266	13 856	0,74	0,73	0,81	64,7	0,477	0,474	0,526
B2	Příjmy z pronájmu majetku na obyvatele	1 754	1 722	1 382	955	1,84	1,80	1,45	4,5	0,083	0,081	0,065
B3	Příjmy z úroků a realizace finančního majetku na obyvatele	142	94	31	188	0,76	0,50	0,17	0,9	0,007	0,005	0,001
B4	Kapitálové příjmy na obyvatele	1 015	500	539	832	0,78*	1,40*	1,35*	3,9	0,030	0,055	0,053
B5	Uplatnění kapitálových příjmů na obyvatele	1 527	1 545	1 394	3 668	0,42	0,42	0,38	17	0,071	0,072	0,065
B6	Kapitálové dotace na obyvatele	2 659	1 702	330	1 918	1,39	0,89	0,17	9	0,125	0,080	0,015
Suma dílčích vážených bodových hodnot za jednotlivé roky pro Valašské Meziříčí										0,792	0,766	0,725

Zdroj: [1] str. 79, vlastní zpracování na základě Tab. 4.1 – Tab. 4.6

* Pomocný výpočet je proveden způsobem: 2 - hodnota pro obec/standard

Dílčí vážená bodová hodnota bonity pro obec Valašské Meziříčí pro okruh výdajů 1

Váha pro ukazatel podílu opakujících se příjmů a běžných výdajů je stanovena na základě podílu běžných výdajů na celkových příjmech a pro určení váhy ukazatele kapitálových výdajů na obyvatele se od 100 % odečte váha předešlého ukazatele, aby v součtu tyto váhy dávaly 100 %.

Tab. 4.17 Dílčí vážená bodová hodnota bonity pro obec Valašské Meziříčí v okruhu výdajů 1

Uka- zatel	Název ukazatel	Hodnota pro obec			Standard za ČR	Pomocný výpočet			Váha v (%)	Vážená bodová hodnota		
						$\frac{\text{hodnota pro obec}}{\text{standard za ČR}}$				pomocný výpočet x váha		
		2010	2011	2012		2010	2011	2012		2010	2011	2012
B7	Podíl opakujících se příjmů a běžných výdajů	1.07	1.05	1.13	1.09	0.982	0.963	1.037	85	0,881	0,819	0,834
B8	Kapitálové výdaje na obyvatele	5,199*	3,748*	2,263*	6,418*	0.810	0.584	0.353	15	0,053	0,088	0,122
Suma dílčích vážených bodových hodnot za jednotlivé roky pro Valašské Meziříčí										0,934	0,906	0,934

Zdroj: [1] str. 80, vlastní zpracování na základě Tab. 4.7 a Tab. 4.8

*ukazatel je v Kč/obv.

Nejvýznamnějším ukazatele druhého okruhu je ukazatel podílu opakujících se příjmů na běžných výdajích. Tab. 4.17 ukazuje, že v této oblasti Valašské Meziříčí hospodaří výborně, protože je vytvářen přebytek z běžné části rozpočtu využívaný především k dalšímu rozvoji obce. Ukazatel převyšuje republikový standard. Naopak ukazatel kapitálových výdajů na obyvatele je výrazně pod standardem a to kvůli nízkým kapitálovým výdajům investovaným dlouhodobě do majetku, který slouží obci. Může to být způsobeno tím, že investovali do jiné oblasti i proto, že jak již bylo zmíněno, příjmy z pronájmu majetku jsou výrazné.

Dílčí vážená bodová hodnota bonity pro obec Valašské Meziříčí pro okruh výdajů 2

Pro zjištění váhy pro jednotlivé ukazatele B9 - B15 v okruhu výdajů 2 je nejdříve nutnost udělat sumu standardů za ukazatel B9 - B15. Ukazatel výdajů na bytové hospodářství na obyvatele a ukazatel výstavby a údržby místních inženýrských sítí na obyvatele se vezme v absolutní hodnotě. Suma standardů ukazatelů B9 - B15 tvoří 100 %. Následně se určí, jaká procentuální část z těchto 100 % připadá na standard pro jednotlivé ukazatele B9- B15 v okruhu výdajů 2.

Příklad výpočtu váhy za rok 2012 pro ukazatel výdaje na pozemní komunikace na obyvatele. Suma standardu pro Českou republiku je 20 660 Kč na obyvatele a to tvoří 100 %. Váha se určuje pro rok 2012, a proto se vypočítá kolik procent je standard pro obec, v tomto případě 790 Kč na obyvatele, z celkové sumy standardů tedy 20 660 Kč.

Výpočet váhy pro ukazatel výdajů na pozemní komunikace na obyvatele:

$$\frac{790 \cdot 100}{20\,660} = 3,8 \%$$

V posledním okruhu, tedy v okruhu výdajů 2, má největší váhu ukazatel výdajů na žáka. V této oblasti by měla obec Valašské Meziříčí vynakládat více výdajů na žáka, protože standardu zdaleka nedosahuje. Pozitivně lze v tomto okruhu výdajů hodnotit výdaje na kulturu a sport, ve které vynakládají vysoké finanční prostředky, což je hodnoceno velmi pozitivně z pohledu obyvatel i z pohledu návštěvníků obce.

Tab. 4.18 Dílčí vážená bodová hodnota bonity pro obec Valašské Meziříčí v okruhu výdajů 2

Uka- zatel	Název ukazatele	Hodnota pro obec			Standard za ČR Kč/ obv.	Výpočet			Váha v (%)	Vážená bodová hodnota		
		Kč/ obv.				hodnota pro obec standard ČR				pomocný výpočet x váha		
		2010	2011	2012		2010	2011	2012		2010	2011	2012
B9	Výdaje na pozemní komunikace na obyvatele	1050	1102	480	790	1.329	1.395	0.608	3.8	0.051	0.053	0.023
B10	Výdaje na silniční dopravu na obyvatele	402	490	411	1 641	0.245	0.299	0.250	7.9	0.019	0.024	0.020
B11	Výdaje na školství za žáka	9 264	10 782	11 313	16 670	0.556	0.647	0.679	80.7	0.448	0.522	0.548
B12	Výdaje na bytové hospodářství na obyvatele	-475	-382	-167	-342	1.389	1.117	0.488	1.7	0.024	0.019	0.008
B13	Výstavba a údržba místních inženýrských sítí na obyvatele	0	0	0	-9	0.000	0.000	0.000	0.1	0.000	0.000	0.000
B14	Kultura a sport na obyvatele	980	1056	1,206	931	1.053	1.134	1.295	4.5	0.047	0.051	0.058
B15	Místní zastupitelské orgány a správa na obyv.	2,132	3,461	2981	277	7.697	12.495	10.762	1.3	0.100	0.162	0.140
Suma vážených bodových hodnot za jednotlivé roky pro Valašské Meziříčí										0.689	0.831	0.797

Zdroj: [1] str. 80, vlastní zpracování na základě Tab. 4.9 – Tab. 4.15

Celková vážená bodová hodnota pro obec Valašské Meziříčí

Tab. 4.19 vyjadřuje sumu dílčích vážených bodových hodnot za okruh příjmů, výdajů 1 a výdajů 2.

Tab. 4.19 Celková vážená bodová hodnota pro obec Valašské Meziříčí

	2010	2011	2012
Dílčí vážená bodová hodnota okruhu příjmů	0,792	0,766	0,725
Dílčí vážená bodová hodnota okruhu výdajů 1	0,956	0,906	0,934
Dílčí vážená bodová hodnota okruhu výdajů 2	0,689	0,831	0,797
Suma dílčích vážených bodových hodnot	2,437	2,503	2,456

Zdroj: vlastní zpracování na základě Tab. 4.16 – Tab. 4.18

Celková vážená bodová hodnota, pokud by se měla blížit standardu za Českou republiku, to je průměrná hodnota za všechny obce České republiky, by nabývala hodnoty 3. Tedy každý okruh, jak okruh příjmů, výdajů 1 a výdajů 2, by měl hodnotu 1.

Je vidět, že celková vážená bodová hodnota pro obec Valašské Meziříčí se za všechny sledované roky pohybuje kolem hodnoty 2,5. **Obec tedy hospodaří pod republikovým průměrem**, ale vážená bodová hodnota jednotlivých okruhů se pohybuje v horní polovině, alespoň kolem hodnoty 2,5, která se dosažení standardu blíží. Na podprůměrné hodnotě se projevuje i velikost obce a s tím spojená výše prostředků, které jsou jí přiděleny, ale také hlavně skutečnost, že do celorepublikového průměru jsou zahrnuta i největší města a především Hlavní město Praha, které výrazně posouvá republikový průměr směrem nahoru.

4.2 Metoda US RESEARCH

Metoda je rozdělena na šest základních kategorií, v nich se zaměříme na oblast příjmů, výdajů, čisté provozní výsledky, plnění rozpočtu, relativní růst likviditu a zadluženost. V této části budu podrobně charakterizovat jednotlivé ukazatele, nastíním způsob výpočtu a následně vyhodnotím výsledky získané pro konkrétní obec a to pro Valašské Meziříčí. Ukazatele jsou počítány pro rok 2010, 2011 a 2012, aby byl ukázán jejich vývoj. Data pro výpočet jsou brána vždy k 31. 12. daného roku.

4.2.1 Ukazatelé příjmů

Významným faktorem pro každou obec je, do jaké míry kontroluje budoucí úroveň opakujících se příjmů. Obec je obvykle závislá na výši příjmů plynoucích ze sdílených daní a

výši dotací. O velikosti těchto příjmů rozhoduje parlament, tedy obec je závislá na rozhodování někoho jiného a je to považováno za rizikový faktor. Protože však změny velikosti podílu na sdílených daních nebo výše dotací nejsou tak časté a neprobíhají okamžitě je toto riziko menší.

Důležitou složkou pro výpočet většiny ukazatelů příjmů jsou opakující se příjmy. Tyto příjmy zajišťují obcím každoroční, opakovaný příliv finančních prostředků. Velkou část tvoří daňové příjmy, dále pak mezi nedaňové příjmy, které zde patří, jmenuji příjmy z vlastní činnosti, odvody organizacím s přímým vztahem, příjmy z pronájmu, příjmy z úroků a realizace finančního majetku a dále neinvestiční dotace ze státního rozpočtu.

Tab. 4.20 Ukazatele příjmů

Data potřebná pro výpočty		2010 v Kč	2011 v Kč	2012 v Kč
Celkové příjmy		618 372 490	566 804 900	426 897 540
Opakující se příjmy		490 378 050	490 901 690	391 532 780
Příjmy ze státních daní		277 455 280	274 738 630	301 858 130
Státní provozní dotace		230 477 680	211 087 730	58 729 920
Příjmy z prodeje majetku		24 734 900	13 603 320	12 806 930
Ukazatel	Výpočet ukazatele	2010	2011	2012
1.	<u>opakující se příjmy</u> celkové příjmy	79 %	87 %	91 %
2.	<u>příjmy ze státních daní</u> opakující se příjmy	57 %	56 %	77 %
3.	<u>státní provozní dotace</u> opakující se příjmy	47 %	43 %	15 %
4.	<u>příjmy z prodeje majetku</u> celkové příjmy	4 %	2,4 %	3 %

Zdroj: [1] str. 92, [11], vlastní zpracování

Z výsledku prvního ukazatele příjmů je vidět i z Tab. 4.20, že ve sledovaných letech 2010 - 2012 roste podíl opakujících se příjmů na celkových příjmech. Toto je pozitivní výsledek.

U druhého ukazatele příjmů je v letech 2010 a 2011 stagnace, ale v roce 2012 prudký nárůst až o 20 procentních bodů. To znamená, že podíl příjmů ze státních daní se v obci zvyšuje a dává jí možnost většího rozvoje.

Státní provozní dotace jsou další nezanedbatelnou položkou opakujících se příjmů. Jedná se o účelové dotace například na školství pro mateřské školy i základní, na výkon státní správy, na sociální dávky tělesně postižených občanů, na domovy pro důchodce. Tyto dotace se ve sledované obci snižují a v roce 2012 téměř k 0. Je to způsobeno změnou, kdy sociální dávky vyplácí od roku 2012 úřady práce, a proto již nejsou sociální transfery součástí rozpočtu obce, jak je vysvětleno již výše.

Čtvrtý ukazatel příjmů se pohybuje kolem 3 %, což ukazuje na to, že obec neprodává zbytečně svůj majetek a tento majetek si raději ponechává k zhodnocení. Má z něj mimo jiné významné nedaňové příjmy v podobě příjmů z pronájmu.

4.2.2 Ukazatelé výdajů

Tab. 4.21 Ukazatele výdajů

Data potřebná pro výpočty		2010 v Kč	2011 v Kč	2012 v Kč
Celkové výdaje		601 857 840	570 322 330	405 756 560
Běžné výdaje		460 561 590	468 875 040	345 119 770
Kapitálové výdaje		141 296 250	101 447 290	60 636 790
Počet obyvatel		27 176 obyvatel	27 071 obyvatel	26 793 obyvatel
Ukazatel	Způsob výpočtu ukazatele	2010	2011	2012
1.	$\frac{\text{celkové výdaje}}{\text{počet obyvatel}}$	22 147 Kč/obv.	21 068 Kč/obv.	15 144 Kč/obv.
2.	$\frac{\text{běžné výdaje}}{\text{počet obyvatel}}$	16 947 Kč/obv.	17 320 Kč/obv.	12 881 Kč/obv.
3.	$\frac{\text{běžné výdaje}}{\text{celkové výdaje}}$	77 %	82 %	85 %
4.	$\frac{\text{kapitálové výdaje}}{\text{celkové výdaje}}$	23 %	18 %	15 %

Zdroj: [1] str. 95, [11], vlastní zpracování

Posuzování výše, růstu či poklesu výdajů je velmi složitou záležitostí. Pro zastupitelé obce je výhodou, že rozhodují o výši výdajů, na rozdíl od výše příjmů, kterou do velké míry neovlivňují. Na druhou stranu, zákon některé investice a běžné výdaje vynucuje. Jedná se například o výstavbu čističek odpadních vod, náklady vynakládané na technickou infrastrukturu či běžné náklady na základní školství, údržbu památek a jiné.

Tab. 4.21 ukazuje na pokles u prvního ukazatele výdajů. To je zdůvodněno postupným dokončováním větších investic.

Dle rozpočtové skladby se výdaje člení na běžné a kapitálové. Mezi provozní výdaje se řadí například výdaje na provoz obce, jako je poskytování služeb občanovi. Mezi kapitálové výdaje patří výdaje na výstavbu infrastruktury.

U ukazatelů výdajů se sleduje, jak se výdaje v průběhu let mění, zda se zvyšují, či nikoli a jak se vyvíjejí relativní podíly běžných a kapitálových výdajů.

Třetí ukazatel výdajů poukazuje na to, že běžné výdaje se rok od roku zvyšují. Je to způsobeno i tím, že se snaží zkvalitňovat a rozšiřovat služby. V procesu sestavování rozpočtu je prioritní pokrytí běžných výdajů a teprve rozdíl mezi opakujícími se příjmy a běžnými výdaji, tedy provozní přebytek, je možný přesunout na investice do kapitálového rozpočtu.

Na kapitálové výdaje ve sledované obci nezbude tolik peněžních prostředků a ty se v důsledku této skutečnosti každý sledovaný rok snižují, a tudíž klesá čtvrtý ukazatel. Obec nemůže tolik investovat do infrastruktury a jiných rozvojových projektů. Obecně platí, že omezit investice je vždy jednodušší než omezit běžné výdaje, i když delší trvanlivost mají úspory v oblasti běžných výdajů než u kapitálových výdajů. Zde se většinou jedná pouze o odložení těchto výdajů na pozdější období.

4.2.3 Ukazatelé čistých běžných výsledků

Čistý běžný (provozní) výsledek je vypočten jako rozdíl mezi opakujícími se příjmy a běžnými výdaji. Běžný přebytek vznikne, pokud jsou příjmy vyšší než výdaje. Toto je disponibilní částka, kterou obec může vynaložit na financování nových výdajů, případně na dluhovou službu. Běžný přebytek je klíčovým ukazatelem pro stanovení maximální částky, kterou si může obec vypůjčit.

Obec s běžným deficitem nevlastní žádné volné opakující se příjmy, kterými by financovat dodatečné výdaje nebo dluhovou službu. Obec vykazující deficit by měla přijmout náležitá opatření a to opatření vedoucí ke zvyšování opakujících se příjmů nebo ke snížení běžných výdajů. Obec s deficitem by neměla přijímat nové úvěry, dokud neodhalí a nevyřeší příčinu deficitu.

Tab. 4.22 Ukazatelé čistých běžných výsledků

Data potřebná pro výpočty		2010 v Kč	2011 v Kč	2012 v Kč
Celkové příjmy		618 372 490	566 804 900	426 897 540
Opakující se příjmy		490 378 050	490 901 690	391 532 780
Příjmy ze státních daní		277 455 280	274 738 630	301 858 130
Provozní dotace		1 156 020	70 340	780 200
Celkové výdaje		601 857 840	570 322 330	405 756 560
Běžný přebytek		29 816 460	22 026 650	46 413 010
Ukazatel	Způsob výpočtu ukazatele	2010	2011	2012
1.	celkové příjmy-celkové výdaje	16 514 650 Kč	- 3 517 430 Kč	21 141 000 Kč
2.	opakující se příjmy-opakující se výdaje	29 816 460 Kč	22 026 650 Kč	46 413 010 Kč
3.	$\frac{\text{celkové výdaje}}{\text{celkové příjmy}}$	97 %	101%	95 %
4.	$\frac{\text{běžné výdaje}}{\text{opakující se příjmy}}$	94 %	96 %	88 %
5.	$\frac{\text{běžný přebytek}}{\text{příjmy ze státních daní}}$	11 %	8 %	15 %
6.	$\frac{\text{běžný přebytek}}{\text{provozní dotace}}$	19 %	13 %	96 %

Zdroj: [1] str. 96, [11], vlastní zpracování

První ukazatel čistých běžných výsledků, tedy ukazatel celkového salda vyjadřuje, že obec Valašské Meziříčí hospodaří v roce 2010 a 2012 s běžným přebytkem, pouze v roce 2011 vykazuje deficit dle Tab. 4.22. Na proti tomu druhý ukazatel čistých běžných výsledků, tedy ukazatel běžného salda je přebytkový ve všech sledovaných letech.

Třetí a čtvrtý ukazatel čistých běžných výsledků je vyjádřen poměrem celkových výdajů k celkovým příjmům. Pokud ukazatel dosahuje hodnot vyšších jak 100 %, znamená to, že výdaje jsou vyšší než příjmy. Tedy jedná se o schodek a ten je tím větší, čím je více procentních bodů nad hodnotou 100%. Pro přebytek platí opačná interpretace. Sledovaná obec dosáhla schodku pouze u celkového salda v roce 2011 a to 1 procentní bod. Ostatní roky je celkové saldo i všechny sledované roky provozního salda v přebytku.

Poslední dva ukazatelé čistých běžných výsledků vyjadřují z čeho běžný přebytek nebo schodek vznikl.

4.2.4 Ukazatelé plnění rozpočtu

Každá obec musí před začátkem nového hospodářského roku sestavit reálný rozpočet. Znamená to, že by měla správně odhadnout výši příjmů i výdajů. Tyto ukazatelé vyjadřují schopnost obce správně sestavit, dodržovat a plnit schválený rozpočet na straně příjmů i výdajů.

Pro hodnocení rozpočtových příjmů jsou příznivé hodnoty nad 100 %, což vyjadřuje, že skutečné příjmy byly vyšší než rozpočtové příjmy. Tab. 4.23 ukazuje, že ve všech sledovaných letech pro obec Valašské Meziříčí, kromě upravených rozpočtových příjmů roku 2011, byly skutečné příjmy vyšší než příjmy schváleného či upraveného rozpočtu, což je příznivé hodnocení. Pouze v roce 2011 skutečné příjmy byly nižší než upravené rozpočtové příjmy.

Při hodnocení opakujících se příjmů hodnoty pod 100 % znamenají, že rozpočtové příjmy byly nadhodnoceny a nepodařilo se je splnit, ale výsledky pro obec Valašské Meziříčí byly ve všech sledovaných letech nad 100 %.

U výdajů jsou naopak příznivé hodnoty pod 100 %, protože to vypovídá o tom, že nedošlo k překročení skutečných výdajů oproti rozpočtovým. Hodnota 100 % je ve sledované obci překračována ve všech sledovaných letech u schválených běžných výdajů, ale v průběhu roku, kdy došlo k upravení rozpočtu, se výdaje snížily a tak nedošlo k překročení skutečných výdajů oproti rozpočtovým.

Tab. 4.23 Ukazatele plnění rozpočtu - výsledné hodnocení

Data potřebná pro výpočty		2010 v Kč	2011 v Kč	2012 v Kč
Skutečné celkové příjmy		618 372 490	566 804 900	426 897 540
Příjmy schváleného rozpočtu		692 577 190	612 149 290	469 587 290
Příjmy upraveného rozpočtu		643 107 390	544 132 700	439 704 460
Skutečné opakující se příjmy		490 378 050	490 901 690	391 532 780
Opakující se příjmy schváleného rozpočtu		457 607 000	435 163 000	343 044 620
Opakující se příjmy upraveného rozpočtu		463 816 000	490 781 060	364 846 790
Skutečné celkové výdaje		601 857 840	570 322 330	405 756 560
Výdaje schváleného rozpočtu		561 822 000	579 529 000	416 770 340
Výdaje upraveného rozpočtu		638 344 000	651 935 500	460 650 010
Skutečné běžné výdaje		460 561 590	468 875 040	345 119 770
Běžné výdaje schváleného rozpočtu		414 718 000	431 318 000	335 879 910
Běžné výdaje upraveného rozpočtu		460 979 000	494 833 560	367 450 390
Skutečné kapitálové výdaje		141 296 250	101 447 290	60 636 790
Kapitálové výdaje schváleného rozpočtu		147 104 000	148 211 000	80 890 430
Kapitálové výdaje upraveného rozpočtu		177 365 000	157 101 940	93 199 620
Ukazatel	Způsob výpočtu ukazatele	2010	2011	2012
1. a)	$\frac{\text{příjmy celkem skutečné}}{\text{příjmy schváleného rozpočtu}}$	112 %	108 %	110 %
b)	$\frac{\text{příjmy celkem skutečné}}{\text{příjmy upraveného rozpočtu}}$	104 %	96 %	103 %
2. a)	$\frac{\text{skutečné opakující se příjmy}}{\text{opakující se příjmy schváleného rozpočtu}}$	107 %	113 %	114 %
b)	$\frac{\text{skutečné opakující se příjmy}}{\text{opakující se příjmy upraveného rozpočtu}}$	106 %	100,02 %	107 %
3. a)	$\frac{\text{skutečné výdaje}}{\text{výdaje schváleného rozpočtu}}$	107 %	98 %	97 %
b)	$\frac{\text{skutečné výdaje}}{\text{výdaje upraveného rozpočtu}}$	94 %	88 %	89 %
4.a)	$\frac{\text{skutečné běžné výdaje}}{\text{běžné výdaje schváleného rozpočtu}}$	111 %	109 %	103 %
b)	$\frac{\text{skutečné běžné výdaje}}{\text{běžné výdaje upraveného rozpočtu}}$	99,9 %	95 %	94 %
5.a)	$\frac{\text{skutečné kapitálové výdaje}}{\text{kapitálové výdaje schváleného rozpočtu}}$	96 %	68 %	75 %
b)	$\frac{\text{skutečné kapitálové výdaje}}{\text{kapitálové výdaje upraveného rozpočtu}}$	80 %	65 %	65%

Zdroj: [1] str. 98, [11], vlastní zpracování

4.2.5 Ukazatelé likvidity

Ukazatelé likvidity ukazují výši a charakter zdrojů, které by obec mohla mít okamžitě k dispozici k úhradě svých závazů včetně dluhové služby.

První ukazatel likvidity, vypočtený jako podíl krátkodobých závazků a opakujících se příjmů ve sledované obci poukazuje na klesající tendence krátkodobých závazků na opakujících se příjmech dle Tab. 4.24. V roce 2010 sledovaná obec vysoké přijaté zálohy na dotace, proto jsou krátkodobé závazky tak vysoké.

Druhý ukazatel likvidity ve sledované obci ukazuje přebytek krátkodobých aktiv nad pasivy. V letech 2010 a 2011 se úroveň krátkodobých aktiv vůči krátkodobým pasivům výrazně nemění, v roce 2012 je zaznamenán výraznější nárůst krátkodobých aktiv na krátkodobých pasivech.

Tab. 4.24 Ukazatele likvidity

Data potřebná pro výpočty		2010 v Kč	2011 v Kč	2012 v Kč
Opakující se příjmy		490 378 050	490 901 690	391 532 780
Celkový přebytek		16 514 650	-3 517 430	21 140 980
Oběžná aktiva		280 635 100	96 909 070	88 730 970
Krátkodobé závazky		200 097 350	70 135 390	55 428 850
Ukazatel	Způsob výpočtu ukazatele	2010	2011	2012
1.	$\frac{\text{krátkodobé závazky}}{\text{opakující se příjmy}}$	41 %	14 %	1,4 %
2.	$\frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$	140 %	138 %	160 %
3.	$\frac{\text{celkový přebytek}}{\text{opakující se příjmy}}$	3 %	-0,7 %	5 %

Zdroj: [1] str. 100, [11], vlastní zpracování

4.2.6 Ukazatelé nesplaceného dluhu a dluhové služby

Jedná se o základní ukazatele, kterými se sleduje dluh a schopnost obcí plnit závazky, vzniklé z dluhové služby. Za pozitivní se považuje nižší procento dluhové služby k opakujícím se příjmům.

Je patrné z Tab. 4.25, že u prvního sledovaného ukazatele nesplaceného dluhu v obci Valašské Meziříčí tento dluh v závislosti na celkových aktivech každoročně roste. Roste i dluh na jednoho obyvatele. Situace může být způsobena přijímáním dalších úvěrů, jistiny úvěrů nebyly splaceny okamžitě, ale splacení je odsunutě na další roky.

Poslední dva ukazatelé dluhové služby zobrazují výši celkové roční dluhové služby. Problémy při plnění závazků může mít obec, pokud výše u třetího ukazatele přesáhne 15 %. Příznivé hodnoty jsou pod 10 %. Tato interpretace platí i u čtvrtého ukazatele. [1] Je vidět, že u sledované obce tyto hodnoty byly vždy pod 10 %, což je hodnoceno pozitivně, a obec nemá problémy s plněním závazků. Navíc hodnoty mezi lety 2010 a 2011 klesaly, což znamená, že obec musela vynaložit v roce 2011 méně příjmů na splácení dluhu, avšak v roce 2012 hodnoty ukazatelů znovu porostly. Obec může řešit nastalou situaci například zvýšením opakujících se příjmů z investic, na něž byly příslušné úvěry vynaloženy.

Tab. 4.25 Ukazatele nesplaceného dluhu a dluhové služby

Data potřebná pro výpočty		2010 v Kč	2011 v Kč	2012 v Kč
Celková aktiva		3 798 259 210	2 813 121 360	2 781 532 770
Dlouhodobé závazky		89 685 600	127 817 650	137 092 620
Roční dluhová služba		40 405 850	21 835 360	24 641 140
Opakující se příjmy		490 378 050	490 901 690	391 532 780
Splátky úroků		196 151 220	147 270 500	195 766 390
Počet obyvatel		27 176	27 071	26 793
Ukazatel	Způsob výpočtu ukazatele	2010	2011	2012
1.	$\frac{\text{dlouhodobé závazky}}{\text{celková aktiva}}$	2 %	4,5 %	5 %
2.	$\frac{\text{dlouhodobé závazky}}{\text{počet obyvatel}}$	3 300 Kč/obv.	4 722 Kč/obv.	5 117 Kč/obv.
3.	$\frac{\text{roční dluhová služba}}{\text{opakující se příjmy}}$	8 %	4,5 %	6 %
4.	$\frac{\text{splátky úroků}}{\text{opakující se příjmy}}$	0,4 %	0,3 %	0,5%

Zdroj: [1] str. 102, [11], vlastní zpracování

5 Závěr

Cílem diplomové práce bylo vyhodnotit bonitu obce Valašské Meziříčí v letech 2010 – 2012. Domnívám se, že jsem splnila vytyčený cíl, a to prostřednictvím použití dvou metod pro hodnocení bonity obce. Zvolenými metodami byly metody finanční a US Research. Dílčím cílem bylo analyzovat hospodaření obce Valašské Meziříčí v letech 2010 – 2012, což je splněno ve třetí kapitole.

Hospodaření obce Valašské Meziříčí bylo v letech 2010 i 2012 přebytkové, pouze v roce 2011 byl zaznamenán schodek ve výši 3,5 miliónů Kč. Celkové saldo, tedy rozdíl mezi celkovými příjmy a celkovými výdaji, byl v roce 2011 způsoben především tím, že schválené dotace obci byly vyplaceny až následující rok. Deficit však byl pokryt z finančních prostředků minulých let. Významným prvkem při posouzení finančního zdraví je provozní saldo, což je rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji. Přbytek provozního salda vyjadřuje, s kolika vlastními finančními prostředky obec může volně nakládat, tedy podle svých potřeb. Provozní saldo je ve všech sledovaných letech pro obec Valašské Meziříčí přebytkové a v roce 2012 dosáhlo 60 milionů Kč, přesto je to pouze 14 % z běžných příjmů. Obec by se měla zaměřit na zvýšení provozního salda.

Finanční metoda v celkovém hodnocení ukázala, že obec Valašské Meziříčí v letech 2010 – 2012 hospodář pod celorepublikovým průměrem, který je odvozen z hospodaření všech obcí České republiky. Finanční metoda obsahuje 15 ukazatelů a je rozdělena do tří okruhů hodnotících vybrané oblasti hospodaření. Pokud by obec dosahovala hodnoty 3, bylo by její hospodaření hodnoceno jako průměr vypočítaný za všechny obce České republiky. Obec Valašské Meziříčí dosahuje ve sledovaných letech hodnot pohybujících se kolem 2,5. Zde se projevuje skutečnost, že do celorepublikového průměru jsou zahrnuty i největší města a především Hlavní město Praha, které výrazně posouvá republikový průměr směrem nahoru. Mým názorem je, že pokud by se eliminoval tento vliv, sledovaná obec by dopadla mnohem lépe, což může být námět pro další zkoumání. Oblastí, ve které si sledovaná obec vede dobře a převyšuje celorepublikový průměr, jsou příjmy z pronájmu majetku a bytové hospodářství. Přestože má značné příjmy plynoucí z majetku, měla by se zaměřit na to, jaký mají užitek z tohoto majetku v porovnání s výdaji, které na něj vynakládají. Finanční metodou je potvrzena první hypotéza diplomové práce, která tvrdí, že obec Valašské Meziříčí si vede velmi dobře v oblasti kultury a sportu. Hodnota ukazatele kultury a sportu pro obec Valašské Meziříčí je ve všech sledovaných letech nad celorepublikovým průměrem a každý sledovaný

rok se zvyšuje i proto, že příjmy do této oblasti vzrostly od roku 2010 do roku 2012 o více jak 300 tisíc Kč.

Metoda US Research ukázala také na stabilitu v oblasti příjmů, kdy jde vidět procentní růst opakujících se příjmů na celkových příjmech mezi roky 2010 – 2012. Velmi užitečným ukazatelem je v této metodě ukazatel hodnotící plnění rozpočtu. V oblasti příjmů lze pozorovat schopnost dobře je naplánovat, protože skutečné příjmy byly většinou vyšší než rozpočtové, což se hodnotí pozitivně. V oblasti výdajů je vidět, že při schvalování rozpočtu skutečné výdaje by byly vyšší než rozpočtové, to se však v upraveném rozpočtu vždy změnilo a ve výsledku byly skutečné výdaje nižší než rozpočtové. Podstatným ukazatelem je ukazatel podílu roční dluhové služby k opakujícím se příjmům. Jeho význam pro diplomovou práci spočívá v tom, že potvrzuje druhou hypotézu, která tvrdí, že obec Valašské Meziříčí v letech 2010 – 2012 dostává svým závazkům. Ukazatel se pro obec Valašské Meziříčí ve sledovaných letech pohybuje kolem 6 %, takže Valašské Meziříčí je schopno dostát svým závazkům. Procentní hodnoty mezi lety 2010 a 2011 klesaly, což znamená, že obec musela vynaložit v roce 2011 méně příjmů na splácení dluhu. V roce 2012 však hodnota ukazatele znovu vzrostla. Nevhodné kroky mohou mít negativní dopad na finanční zdraví a mohly by ohrozit schopnost splácet své závazky. Také by se mohly projevit snížením výdajů na provoz obce, proto by obec měla obezřetně kontrolovat své výdaje.

Přínos této práce není jenom v tom, že blíže vysvětluje bonitu obcí a metody jejího hodnocení. Diplomová práce vyhodnocuje hospodaření obce Valašské Meziříčí a její bonitu. Dále bych vyzvedla přínos i pro jiné obce, případně pro zájemce o zjištění bonity jimi vybrané obce. Pro jednotlivé ukazatelé finanční metody jsem stanovila nové standardy za rok 2012, tedy průměrné hodnoty ukazatelů za všechny obce v České republice, které se dají využít pro posouzení bonity vybrané obce jak v roce 2012, tak i v několika následujících letech. Diplomová práce může být prospěšná jak pro vedení obce Valašské Meziříčí, tak pro vedení jiných obcí České republiky, dále může být užitečná i pro podnikatelské subjekty, bankovní instituce, širokou veřejnost a v neposlední řadě pro studenty jako studijní materiál.

Seznam použité literatury

a) Odborné knihy:

- [1] HALÁSEK, Dušan, Jaroslav PILNÝ a Petr TOMÁNEK. *Určování bonity obcí*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, 2002. 130 s. ISBN 80-248-0159-0.
- [2] HAMERLÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAYTOVÁ. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR. 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.
- [3] KAŠPÁRKOVÁ, Jana a Jiří LORENC. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2012 pro územní samosprávné celky*. 4. Vyd. Polešovice: M ORDY, 2012. 399 s. ISBN 978-80260-2148-3.
- [4] KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice*. Praha: Leges, 2012. 240 s. ISBN 978-8087576-28-1.
- [5] MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha: Grada Publishing, 2012. 640 s. ISBN 978-80-247-3637-2.
- [6] OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví*. Praha: C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
- [7] PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- [8] PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 644 s. ISBN 978-80-7357-698-1.
- [8] POSPÍŠIL, Richard. *Veřejná ekonomik*. Příbram: Karel Mařík – Professional Publishing, 2013. 195 s. ISBN 978-80-7431-112-3.
- [9] SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Majetek krajů, měst, obcí, DSO a příspěvkových organizací*. Praha: Nakladatelství Acha obec účtuje, 2010. 260 s. ISBN 978-80-2545-609-5.

b) Elektronické dokumenty a ostatní:

- [10] MINISTERSTVO FINANCÍ. *ÚFIS - Sumáře* [online]. MFČR [15. 2. 2013] Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufissum/index.pl>

- [11] MINISTERSTVO FINANCÍ. *ÚFIS- zobrazení výkazů* [online]. MFČR [15. 2. 2014].
Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisorg/index.pl>
- [12] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Databáze demografických údajů v ČR- Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971 – 2012)* [online]. ČSÚ [15. 2. 2014].
Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm
- [13] MĚSTO VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ. *Rozpočtový výhled na období let 2014-2017* [online]. MVM [18. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.valasskemezirici.cz/doc/38189/>
- [14] MĚSTO VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ. *Historie* [online]. MVM [18. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.valasskemezirici.cz/doc/784/>
- [15] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet uchazečů o zaměstnání a míra nezaměstnanosti v obcích vybraného správního obvodu obce s rozšířenou působností* [online]. ČSÚ [18. 2. 2014].
Dostupné z:
http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=TPR6010PU_OB1.1&q_rezim=1&vo=null&q_text=&kapitola_id=15
- [16] MĚSTO VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ. *O městě* [online]. MVM [18. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.valasskemezirici.cz/doc/1046/>

Seznam zkratek

ČSÚ	Český statistický úřad
obv.	obyvatel
O	počet obyvatel obce
PD	daňové příjmy
PDk	kapitálové dotace
PDs	Příjmy na silniční dopravu
PF	příjmy z úroků a realizace finančního majetku
PI	příjmy na výstavbu a údržbu místních inženýrských sítí
PK	kapitálové příjmy
PL	příjmy na kulturu a sport
PM	příjmy z pronájmu majetku
PO	opakující se příjmy
PS	příjmy na pozemní komunikace
PŠ	příjmy na školství
PT	příjmy na bytové hospodářství
PV	příjmy na místní zastupitelské orgány a správu
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
MVM	město Valašské Meziříčí
VL	výdaje na kulturu a sport
ÚFIS	prezentační systém finančních a účetních informací státu
VI	výdaje na výstavbu a údržbu místních inženýrských sítí
VK	kapitálové výdaje
VS	výdaje na pozemní komunikace
VDs	výdaje na silniční dopravu
VŠ	výdaje na školství
VT	výdaje na bytové hospodářství
VZ	výdaje na místní zastupitelské orgány a správu

Seznam tabulek a grafů

- Tab. 2.1 Přehled a struktura příjmů a výdajů obcí České republiky
- Tab. 3.1 Vývoj rozpočtových příjmů a výdajů obce Valašské Meziříčí (v tis. Kč)
- Tab. 3.2 Vývoj celkového salda rozpočtu města Valašské Meziříčí (v tis. Kč)
- Tab. 3.3 Vývoj provozní saldo obce Valašské Meziříčí (v tis. Kč)
- Tab. 3.4 Struktura daňových příjmů v rozpočtu obce Valašské Meziříčí (v tis. Kč)
- Tab. 3.5 Struktura daňových příjmů v rozpočtu obce Valašské Meziříčí (v tis. Kč)
- Tab. 3.6 Struktura kapitálových příjmů v rozpočtu obce Valašské Meziříčí (v tis. Kč)
- Tab. 3.7 Přehled přijatých transferů v tis. Kč
- Tab. 3.8 Struktura běžných výdajů v rozpočtu obce Valašské Meziříčí (v tis Kč)
- Tab. 3.9 Struktura kapitálových výdajů v rozpočtu obce Valašské Meziříčí (v tis Kč)
- Tab. 4.1 Ukazatel B1: Daňové příjmy na obyvatele obce
- Tab. 4.2 Ukazatel B2 : Příjmy z pronájmu majetku na obyvatele
- Tab. 4.3 Ukazatel B 3: Příjmy z úroků a realizace finančního majetku na obyvatele
- Tab. 4.4 Ukazatel B 4: Kapitálové příjmy na obyvatele
- Tab. 4.5 Ukazatel B 5: Uplatnění kapitálových příjmů
- Tab. 4.6 Ukazatel B6: Kapitálové dotace na obyvatele
- Tab. 4.7 Ukazatel B 7: Podíl opakujících se příjmů na běžných výdajích
- Tab. 4.8 Ukazatel B 8: Kapitálové výdaje na obyvatele
- Tab. 4.9 Ukazatel B 9 : Výdaje na pozemní komunikace na obyvatele
- Tab. 4.10 Ukazatel B 10: Výdaje na veřejnou silniční dopravu na obyvatele
- Tab. 4.11 Ukazatel B 11: Výdaje na školství na žáka
- Tab. 4.12 Ukazatel B 12: Výdaje na bytové hospodářství na obyvatele
- Tab. 4.13 Ukazatel B13: Výstavba a údržba místních inženýrských sítí na obyvatele
- Tab. 4.14 Ukazatel B 14: Kultura a sport na obyvatele
- Tab. 4.15 Ukazatel B 15: Místní zastupitelské orgány a správa na obyvatele
- Tab. 4.16 Dílčí vážená bodová hodnota bonity pro obec Valašské Meziříčí v okruhu příjmů
- Tab. 4.17 Dílčí vážená bodová hodnota bonity pro obec Valašské Meziříčí v okruhu výdajů 1
- Tab. 4.18 Dílčí vážená bodová hodnota bonity pro obec Valašské Meziříčí v okruhu výdajů 2
- Tab. 4.19 Celková vážená bodová hodnota pro obec Valašské Meziříčí
- Tab. 4.20 Ukazatele příjmů
- Tab. 4.21 Ukazatele výdajů
- Tab. 4.22 Ukazatele čistých běžných výsledků
- Tab. 4.23 Ukazatele plnění rozpočtu - výsledné hodnocení
- Tab. 4.24 Ukazatele likvidity
- Tab. 4.25 Ukazatele nesplaceného dluhu a dluhové služby

Graf 3.1 Vývoj rozpočtových příjmů obce Valašské Meziříčí vyjádřen procentuálně

Graf 3.2 Vývoj rozpočtových výdajů obce Valašské Meziříčí vyjádřen procentuálně

Graf 3.3 Přehled přijatých transferů (v tis. Kč)

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;

- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);

- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;

- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25. 4. 2014

.....

Bc. Ivana Tydlačková

Seznam příloh

Příloha č. 1: Třída 8 – Financování obce Valašské Meziříčí